

III

(Alte acte)

SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

DECIZIA NR. 260/15/COL A AUTORITĂȚII AELS DE SUPRAVEGHERE

din 30 iunie 2015

privind presupusul ajutor de stat acordat întreprinderii Síminn pentru introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda (Islanda) [2016/2101]

Autoritatea AELS de Supraveghere („autoritatea”),

AVÂND ÎN VEDERE Acordul privind Spațiul Economic European („Acordul privind SEE”), în special articolul 61 alineatul (3) litera (c) și Protocolul 26 la acesta,

AVÂND ÎN VEDERE Acordul între statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție („Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție”), în special articolul 24,

AVÂND ÎN VEDERE Protocolul 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție („Protocolul 3”), în special articolul 7 alineatul (3) din partea a II-a,

DUPĂ CE părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior ⁽¹⁾ și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

I. DATE FACTUALE

1. PROCEDURĂ

- (1) Prin scrisoarea din 2 februarie 2011 ⁽²⁾, Og fjaraskipti ehf. (denumită în continuare „Vodafone” sau „reclamantul”) a depus o plângere la Autoritate cu privire la un presupus ajutor de stat ilegal acordat întreprinderii Síminn pentru introducerea rețelelor în bandă largă în zonele rurale din Islanda.
- (2) După primirea tuturor informațiilor relevante din partea autorităților islandeze și după ce a primit, de asemenea, informații substanțiale de la reclamant și de la părțile interesate ⁽³⁾, autoritatea a hotărât, prin Decizia nr. 302/13/COL din 10 iulie 2013, inițierea procedurii oficiale de investigare privind posibilul ajutor de stat acordat întreprinderii Síminn pentru introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda (denumită în continuare „Decizia nr. 302/13/COL” sau „decizia de inițiere a procedurii”).

⁽¹⁾ Decizia nr. 302/13/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 10 iulie 2013 de inițiere a procedurii oficiale de investigare privind posibilul ajutor de stat acordat întreprinderii Síminn pentru introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda (JO C 347, 28.11.2013, p. 11 și Suplimentul SEE nr. 66, 28.11.2013, p. 8). Disponibilă la: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-notifications/State-aid-siminn.pdf>.

⁽²⁾ Document nr. 585458.

⁽³⁾ Se face trimitere la scrisorile din partea autorităților islandeze din 28 aprilie 2011 (document nr. 596157), 17 mai 2011 (document nr. 598419), 22 iunie 2011 (document nr. 601861) și 11 martie 2013 (document nr. 665601), precum și la scrisorile din partea reclamantului din 23 mai 2012 (document nr. 657203) și 10 mai 2013 (document nr. 672303) și la e-mailurile primite de la o parte interesată la 2 octombrie 2011 (document nr. 614576) și 19 noiembrie 2011 (documentele nr. 615746 și nr. 615747).

- (3) Prin scrisoarea din 15 octombrie 2013 ⁽⁴⁾, autoritățile islandeze și-au prezentat observațiile referitoare la decizia autorității de inițiere a procedurii. De asemenea, autoritatea a primit observații de la o parte interesată, Hringiðan ehf., prin scrisoarea din 18 iulie 2013 ⁽⁵⁾.
- (4) La 28 noiembrie 2013, Decizia nr. 302/13/COL a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și în suplimentul SEE la acesta. Părților interesate li s-a acordat un termen de o lună pentru a prezenta observații cu privire la decizia autorității de inițiere a procedurii.
- (5) Prin scrisoarea din 18 decembrie 2013 ⁽⁶⁾, autoritatea a primit observații și documente de la Nova ehf., o parte interesată. Prin scrisoarea din 20 decembrie 2013 ⁽⁷⁾, autoritatea a primit observații și documente suplimentare de la întreprinderea Síminn. Síminn a prezentat, de asemenea, un raport de expertiză, datat 24 septembrie 2013, pe care aceasta îl comandase către Analysis Mason, o firmă de consultanță de specialitate în domeniul telecomunicațiilor și mass-media (denumit în continuare „raportul AM”) ⁽⁸⁾. Prin scrisoarea din 23 decembrie 2013 ⁽⁹⁾, autoritatea a primit observații și documente suplimentare din partea reclamantului.
- (6) La 8 ianuarie 2014, autoritatea, în conformitate cu articolul 6 alineatul (2) din partea a II-a a Protocolului 3, a transmis autorităților islandeze observațiile primite și le-a invitat să își prezinte comentariile ⁽¹⁰⁾. Autoritățile islandeze și-au prezentat observațiile și comentariile prin scrisoarea din 28 februarie 2014 ⁽¹¹⁾.
- (7) După ce a evaluat informațiile, rapoartele și observațiile prezentate, autoritatea, prin scrisoarea din 2 septembrie 2014 ⁽¹²⁾, a solicitat informații suplimentare și clarificări din partea autorităților islandeze. Prin scrisoarea din 17 octombrie 2014 ⁽¹³⁾, autoritățile islandeze au răspuns solicitării și au furnizat autorității informațiile solicitate.
- (8) În cele din urmă, la 20 noiembrie 2014, autoritatea, la cererea Síminn, a participat la o reuniune la Bruxelles cu experți tehnici și avocați externi ai întreprinderii Síminn.

2. DESCRIEREA MĂSURII

2.1. Context

2.1.1. Rolul Fondului de telecomunicații

- (9) Fondul de telecomunicații (denumit în continuare „Fondul”) a fost instituit prin Legea nr. 132/2005 și are rolul, în conformitate cu statutul acestuia, de a promova dezvoltarea în domeniul telecomunicațiilor în Islanda, astfel cum este descrisă în strategia oficială de telecomunicații („strategia”) aprobată de Parlamentul islandez, Althingi ⁽¹⁴⁾. Articolul 2 din legea menționată prevede că Fondul este instituit pentru a supraveghea alocarea de fonduri pentru proiecte legate de extinderea infrastructurii de comunicații electronice, sporind astfel securitatea și competitivitatea societății în domeniul comunicațiilor electronice, precum și pentru alte proiecte definite în strategie, cu condiția ca acestea să nu fie susceptibile de a fi executate în condiții de piață.
- (10) Fondul este finanțat printr-o contribuție statutară de la Trezoreria islandeză. Fondul este gestionat de Ministerul de Interne, care numește membrii consiliului de administrație al Fondului pentru un mandat de cinci ani.
- (11) Fondul vizează patru priorități-cheie prevăzute în strategie, dintre care introducerea serviciilor în bandă largă a fost ultima pusă în aplicare. Potrivit autorităților islandeze, pentru toate proiectele s-a utilizat o procedură de licitație deschisă.

⁽⁴⁾ Document nr. 687314.

⁽⁵⁾ Document nr. 679306.

⁽⁶⁾ Document nr. 694292.

⁽⁷⁾ Document nr. 694234.

⁽⁸⁾ Document nr. 694237.

⁽⁹⁾ Document nr. 694646.

⁽¹⁰⁾ Document nr. 694762.

⁽¹¹⁾ Document nr. 701089.

⁽¹²⁾ Document nr. 720418.

⁽¹³⁾ Document nr. 729141.

⁽¹⁴⁾ A se vedea Legea nr. 132/2005 privind Fondul de telecomunicații din 20 decembrie 2005.

2.1.2. Cartografierea și analiza acoperirii

- (12) La începutul anului 2007, Fondul a angajat o filială a Asociației fermierilor pentru a verifica informațiile recensământului în zonele rurale, în special zonele cele mai îndepărtate ⁽¹⁵⁾. Verificarea a avut ca rezultat o imagine de ansamblu cuprinzătoare și actuală asupra clădirilor care ar putea face parte din proiectul de introducere a serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda (a se vedea o descriere detaliată la considerentul 16 de mai jos).
- (13) În februarie 2007, Fondul a solicitat informații privind zonele de piață curente de la furnizorii de servicii în bandă largă ⁽¹⁶⁾ ca un prim pas în cartografierea acoperirii actuale și viitoare a comunicațiilor în bandă largă. Scopul exercițiului a fost de a identifica disfuncționalitățile pieței, făcând distincție între zonele „gri”, „negre” și „albe” în regiunile îndepărtate din Islanda ⁽¹⁷⁾. Printr-un anunț public, publicat în ziarul Morgunblaðið, s-au solicitat informații cu privire la toate ariile de acoperire curentă a serviciilor de comunicații în bandă largă [de exemplu, zone în care există acces continuu (nu de tip dial-up) la internet cu viteza de cel puțin 512 kb/s pentru un preț fix lunar rezonabil], precum și la zonele planificate (care nu sunt încă deservite) care ar fi funcționale până în iunie 2008.
- (14) Fondul a primit informații, sub diferite forme, cu privire la zonele de piață, de la mai multe persoane și furnizori de servicii în bandă largă ⁽¹⁸⁾. Odată stabilite zonele de acoperire existente, în etapa următoare a avut loc înregistrarea coordonatelor GPS pentru toate reședințele din afara zonelor cunoscute cu acoperire ADSL. Harta multistrat rezultată a locuințelor din afara tuturor zonelor de acoperire a serviciilor în bandă largă, actuale și planificate (în ansamblu), a fost transmisă furnizorilor de servicii în bandă largă pentru o examinare suplimentară mai amănunțită. Acest lucru a condus la un volum considerabil de actualizări ale hărții alcătuite, pe baza comparațiilor efectuate de furnizorii de servicii între hartă și bazele de date conținând clienții acestora. După finalizarea acestor lucrări, Fondul a trimis fiecăreia dintre cele 78 de municipalități din Islanda o listă a clădirilor din afara zonelor de servicii și un exemplar tipărit al hărții actualizate cu acoperirea serviciilor în bandă largă pentru municipalitatea respectivă. Fiecare municipalitate a analizat ulterior zonele „albe” de pe hartă pentru a identifica clădiri lipsă sau clădiri care nu sunt eligibile pentru proiect. Pentru ca o clădire să fie eligibilă, aceasta trebuie să fie reședința oficială permanentă pe tot parcursul anului și/sau locul de muncă al cel puțin unei persoane.
- (15) Cartografierea și analiza acoperirii efectuate de Fond au condus la o listă precisă a clădirilor care urmau să fie incluse în proiect. Domeniul inițial de aplicare a proiectului a cuprins 1 118 clădiri „albe”, care au fost identificate individual prin coordonatele lor GPS.

2.1.3. Procedura de licitație și selecția ofertantului câștigător

- (16) În februarie 2008, Ríkiskaup, Centrul de comerț al statului („STC”), în numele Fondului, a publicat o invitație la licitație pentru proiectul „Háhraðanettengingar til allra landsmanna”. Proiectul consta în introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale în care autoritățile islandeze au identificat o disfuncționalitate a pieței, pe baza faptului că s-a considerat puțin probabil ca operatorii privați să introducă servicii în zonele respective în condiții de piață. Proiectul a vizat 1 118 clădiri „albe” identificate de Fond în cadrul cercetării efectuate de acesta ⁽¹⁹⁾.
- (17) În urma publicării ofertei, STC s-a angajat într-o serie de discuții cu ofertanții interesați, ceea ce a condus la o prelungire a termenului-limită pentru depunerea ofertelor până la 4 septembrie 2008. STC a primit cinci oferte, care au variat din punct de vedere al prețului și al soluțiilor tehnice propuse. Întreprinderea Síminn a prezentat două oferte: oferta cu prețul cel mai scăzut, în valoare de 379 de milioane ISK și oferta cu prețul cel mai ridicat (pentru cea mai mare viteză de descărcare medie), în valoare de 5 miliarde ISK.

⁽¹⁵⁾ Aceasta a efectuat verificarea prin compararea informațiilor oficiale privind șederea legală cu informații primite de la municipalități, propriile baze de date ale fermierilor și solicitând populației locale informații actualizate și, în unele cazuri, chiar vizitând anumite locuințe sau locuințe ale unor vecini, atunci când existau îndoieli.

⁽¹⁶⁾ De asemenea, în prezentul document se utilizează în mod alternativ termenii „prestatori de servicii”, „furnizori de servicii de internet” sau „FSI”.

⁽¹⁷⁾ „Zonele negre” sunt zone în care există sau vor exista în viitorul apropiat cel puțin două rețele în bandă largă de bază ale unor operatori diferiți, iar serviciile în bandă largă sunt furnizate în condiții concurențiale. „Zonele gri” sunt zone în care este prezent un operator de rețea și este improbabil să se dezvolte o altă rețea în viitorul apropiat. „Zonele albe” sunt zone în care nu există infrastructură de bandă largă și unde este improbabil să se dezvolte o astfel de infrastructură în viitorul apropiat. Pentru clarificare suplimentară, a se vedea orientările autorității privind introducerea rapidă a rețelelor în bandă largă, disponibile online la: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-IV—Application-of-state-aid-rules-in-relation-to-rapid-deployment-of-broadband-networks.pdf> și considerentele 159-164 de mai jos.

⁽¹⁸⁾ Fondul furnizează gratuit asistență tehnică pentru toți prestatorii de servicii care nu aveau capacitatea tehnică de a furniza fișiere de date (shape-files) exacte care să poată fi utilizate în aplicațiile ARCis-GIS.

⁽¹⁹⁾ Document nr. 665605.

- (18) Conform descrierii cererii de ofertă, scopul criteriilor de atribuire a fost de a identifica cea mai avantajoasă ofertă din punct de vedere economic. Au fost utilizate patru criterii de evaluare: (i) prețul total (50 %); (ii) viteza de dezvoltare (15 %); (iii) viteza de descărcare (25 %) și (iv) GSM 2G (opțional) (10 %) ⁽²⁰⁾. STC a primit cinci oferte valide (și o ofertă nevalidă prezentată de Hringiðan ehf., care nu a furnizat o garanție bancară valabilă) până la 4 septembrie 2008. Ofertele valide primite au fost după cum urmează ⁽²¹⁾:

Ofertanți, licitație – 14121	ISK	Durata proiectului	Viteza medie Mb/s	GSM	
	Preț total (kr.)	Luni	Viteză de descărcare	Opțional	Puncte
Síminn hf.	379 000 000	12	6,0	Da	95
Nordisk Mobile Island ehf	974 864 503	12	3,0	Da	NA
Vodafone	1 858 339 001	15	6,2	Da	52
Vodafone	2 256 549 333	17	6,5	Da	49
Síminn hf.	5 000 000 000	22	12,0	Da	39

- (19) Întrucât prima ofertă de la Síminn a primit cel mai mare număr de puncte (95 de puncte), în temeiul criteriilor menționate mai sus, STC a început negocierile cu Síminn ⁽²²⁾. De asemenea, STC a solicitat întreprinderii Síminn să participe la mai multe reuniuni explicative, astfel de reuniuni constituind procedura standard după deschiderea unei oferte.

2.1.4. Extinderea zonei de introducere a serviciilor

- (20) La începutul lunii decembrie 2008, Póst- og fjarskiptastofnun, Administrația serviciilor poștale și de telecomunicații din Islanda („PTA”) a primit o cerere din partea unui prestator de servicii, Wireless Broadband Systems („WBS”), care solicita să fie radiat ca furnizor de servicii de telecomunicații în Islanda. WBS participase anterior la cartografierea și analiza acoperirii efectuate de către Fond și informase STC cu privire la planurile sale de acoperire în cursul perioadei anterioare procedurii de licitație desfășurate de STC. Părăsirea pieței de către WBS și retragerea, în consecință, a planurilor sale de acoperire a condus la o modificare substanțială a listei clădirilor care nu beneficiau și nu urmau să beneficieze de acoperirea serviciilor în bandă largă în viitorul apropiat în condițiile pieței. După ce zona de acoperire planificată a furnizorului de servicii a fost retrasă de pe harta acoperirii cumulate totale, au apărut alte 670 de clădiri „albe”, situate pe întreg teritoriul țării. Clădirile respective au fost luate în considerare de către Fond pentru a intra sub incidența noii politici de telecomunicații.
- (21) Fondul a solicitat informații de la STC cu privire la posibilitatea de a extinde domeniul de aplicare a proiectului ca parte a procedurii de licitație în curs de desfășurare. Potrivit autorităților islandeze, STC a răspuns la 7 ianuarie 2009, apreciind că un anumit grad de extindere ar putea fi inclus în ofertă și că o astfel de extindere este în conformitate cu cadrul de reglementare privind achizițiile publice.
- (22) Pentru a stabili dacă furnizorii noi sau existenți aveau sau nu intenția de a-și extinde zonele de servicii prin includerea oricăreia dintre cele 670 de clădiri „albe” suplimentare, Fondul a cerut STC să solicite din nou prezentarea oricăror planuri de a furniza servicii pentru cele 670 de clădiri. La 23 ianuarie 2009, STC a publicat un anunț în ziarul Morgunblaðið, solicitând informații de la actorii de pe piață cu privire la planurile de

⁽²⁰⁾ Furnizarea accesului la serviciile de voce este facultativă pentru potențialii ofertanți în ceea ce privește clădirile care nu ar beneficia de acest serviciu în condiții de piață și s-a limitat numai la furnizarea de servicii de voce GSM 2G. 2G se referă la a doua generație de tehnologii mobile, în timp ce GSM (Global System for Mobile Communications – Sistemul global de comunicații mobile) se referă la standardul pe care se bazează aceasta.

⁽²¹⁾ A se vedea scrisoarea trimisă autorității de autorități islandeze la 22 iunie 2011 (document nr. 601861).

⁽²²⁾ *Ibidem*.

introducere a serviciilor în bandă largă în zone suplimentare care nu au fost incluse anterior în ofertă ⁽²³⁾. Potrivit autorităților islandeze, aceasta a fost în conformitate cu metodologia utilizată anterior de către STC atunci când a publicat prima cerere de informații privind zonele de servicii. Prin publicarea acestora prin intermediul unui anunț publicitar, cererea de informații nu se adresa exclusiv furnizorilor de servicii care și-au prezentat deja oferta, ci era adresată tuturor furnizorilor de servicii.

- (23) STC nu a primit planuri noi sau suplimentare privind furnizarea de servicii pentru cele 670 de clădiri identificate. În consecință, STC a luat decizia de a considera respectivele clădiri suplimentare ca intrând în domeniul de aplicare a proiectului. Prin urmare, STC a procedat la revizuirea acordului contractual în curs de negociere cu Síminn astfel încât acesta să includă clădirile suplimentare.

2.2. Acordul dintre Fondul de telecomunicații și Síminn

2.2.1. Generalități

- (24) La 25 februarie 2009, Fondul (achizitorul) și Síminn (vânzătorul) au încheiat un acord privind introducerea de servicii în bandă largă în zonele rurale din Islanda (denumit în continuare „acordul”). Conform acordului, vânzătorul urma să introducă o rețea de mare viteză și servicii în bandă largă în zone care anterior nu aveau acces la astfel de servicii. Rețeaua și serviciile trebuiau să se extindă la toate gospodăriile în care era înregistrată și a avut reședința pe tot parcursul anului cel puțin o persoană, precum și la întreprinderile care au funcționat pe tot parcursul anului. Acordul viza un număr total de 1 788 de clădiri: cele 1 118 clădiri care au fost identificate inițial în documentele licitației, plus cele 670 de clădiri suplimentare adăugate pe parcursul negocierilor. Acordul prevedea că, după finalizarea operațiunii, vânzătorul rămânea proprietarul rețelei.

2.2.2. Durata și valoarea contractului

- (25) În conformitate cu articolul 4 din acord, durata contractului era de la data semnării acestuia până la 1 martie 2014. În cazul în care cele două părți conveneau astfel, durata putea fi extinsă cu o perioadă de până la doi ani. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 10 din acord, perioada de construcție a rețelei începea în mod oficial la 1 martie 2009 și dura până la 1 martie 2011. Fondul a permis extinderea perioadei de introducere (18 luni) ca urmare a extinderii domeniului de aplicare a proiectului. Fondul a fost de acord cu această modificare cu condiția ca introducerea serviciilor pentru cel puțin 1 118 clădiri să fie finalizată în primele 12 luni, în conformitate cu oferta depusă de Síminn.
- (26) Pentru introducerea rețelei și a serviciilor, achizitorul urma să plătească un preț total de 606 128 801 ISK. Prețul pentru extinderea domeniului de aplicare cu 670 de clădiri a fost convenit pe baza prețului mediu unitar oferit inițial de Síminn, înmulțit cu numărul de clădiri noi. Prin urmare, plata către Síminn a crescut de la 379 de milioane ISK la 606 milioane ISK. Achizitorul urma să plătească vânzătorului 70 % din suma totală la semnarea acordului, încă 20 % de îndată ce rețeaua devenea operațională și restul de 10 %, după o perioadă de probă de trei luni ⁽²⁴⁾.
- (27) Plățile au fost indexate pe baza cursului de schimb cu o monedă străină în locul indicelui general al prețurilor de consum, astfel cum era prevăzut inițial. Alegerea unei astfel de indexări a fost, potrivit autorităților islandeze, rezultatul condițiilor economice excepționale și al incertitudinii rezultate din criza financiară ⁽²⁵⁾. Valuta utilizată a fost coroana daneză (DKK), la cursul din 3 septembrie 2008 (1 DKK = 16,513 ISK).

⁽²³⁾ Potrivit autorităților islandeze, publicarea anunțului a ținut seama, de asemenea, de dispozițiile Legii nr. 84/2007 privind achizițiile publice, pentru a asigura tratamentul egal al întreprinderilor pe parcursul procedurii de achiziții publice. Legea transpune în legislația islandeză actul legislativ menționat la punctul 2 din anexa XVI la Acordul privind SEE, și anume Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO L 134, 30.4.2004, p. 114) (denumită în continuare „Directiva privind achizițiile publice” sau „Directiva 2004/18/CE”), încorporată în Acordul privind SEE prin Decizia nr. 68/2006 a Comitetului mixt al SEE din 2 iunie 2006 de modificare a anexei XVI (Achiziții publice) la Acordul SEE (JO L 245, 7.9.2006, p. 22 și Suplimentul SEE nr. 44, 7.9.2006, p. 18). STC publică toate proiectele/ofertele în această secțiune a ziarului în cauză.

⁽²⁴⁾ A se vedea articolul 16 din acord.

⁽²⁵⁾ Document nr. 687314.

2.2.3. Cerințe tehnice

- (28) În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din descrierea cererii de ofertă, proiectul era neutru din punct de vedere tehnologic și nu existau specificații anume cu privire la modul în care rețeaua ar trebui să fie construită sau soluțiile tehnologice care ar trebui să fie utilizate ⁽²⁶⁾.
- (29) Pe lângă furnizarea de acces la internet de mare viteză pentru clădiri, ofertanții au fost încurajați, de asemenea, să furnizeze servicii vocale de telefonie mobilă (GSM 2G) ⁽²⁷⁾. Acest serviciu trebuia să îndeplinească criteriile stabilite în planul de telecomunicații al PTA (i. fjarskiptáætlun) pentru perioada 2005-2010, care includea servicii de voce, posibilități de roaming și furnizarea de echipamente pentru utilizatori la prețuri avantajoase. Furnizarea de servicii mobile GSM 2G reprezenta 10 % din criteriile de licitație.
- (30) Soluția tehnică oferită de Síminn a avut la bază 4 tehnologii diferite: ADSL ⁽²⁸⁾; UMTS ⁽²⁹⁾; Wi-Fi ⁽³⁰⁾; și satelit. După cum s-a dovedit după finalizarea construirii rețelei, 55 % din clădiri au fost legate la rețea prin UMTS (fixă fără fir 3G), 41 % prin ADSL și 4 % prin satelit/WiFi.

2.2.4. Cerințe de acces

- (31) În conformitate cu articolul 2 alineatul (2) punctul 13 din anexa I la acord, rețeaua trebuia să fie construită astfel încât să permită altor furnizori de servicii de internet (Internet Service Providers – „ISP”) accesul cu ridicata. Furnizorii de servicii internet respectivi ar trebui să poată să cumpere, la cerere, serviciul de bază de la Síminn, la prețuri cu ridicata și ar trebui să aibă permisiunea de a oferi servicii prin rețea clienților lor de pe piața cu amănuntul. Accesul trebuia să fie acordat prin mijloace convenabile [de exemplu, prin accesul la serverul în bandă largă de acces la distanță (Broadband Remote Access Server – „BRAS”)]. Toți furnizorii de servicii de internet trebuiau să beneficieze de egalitate de servicii și egalitate de acces la rețea, indiferent de conexiunea lor cu vânzătorul.
- (32) În anexa II la acord, intitulată „Întrebări și răspunsuri 1-22 în cursul perioadei de ofertare, liste cu locații noi, clarificări privind documentele de licitație și procesele-verbale ale prezentării ofertei”, există clarificări suplimentare privind cerințele de acces. În ceea ce privește accesul cu ridicata, sunt prezentate patru opțiuni. Acestea sunt după cum urmează ⁽³¹⁾:

Opțiunea 1: Vânzătorul (Síminn) stabilește o conexiune xDSL pentru utilizatori și furnizează acces de tip „bitstream” achizitorilor din spatele echipamentelor DSLAM. Achizitorii (IPS) gestionează linia principală de conexiune de la DSLAM prin intermediul unei rețele ATM și/sau IP către centrul de servicii. Această opțiune oferă achizitorilor un control mai mare asupra calității serviciului pe care îl vând, dar necesită investiții substanțiale din partea acestora.

Opțiunea 2: Vânzătorul furnizează o conexiune xDSL de la o rețea ATM/IP prin intermediul unei linii principale de conexiune dinspre DSLAM. În acest caz, achizitorul poate controla într-o oarecare măsură calitatea transmiterii prin intermediul rețelei ATM. Achizitorii operează propriile sisteme BRAS și, prin urmare, pot să controleze variabilele tehnologice ale echipamentelor și să păstreze informații cu privire la utilizatori.

Opțiunea 3: În acest caz, accesul de tip bitstream este furnizat achizitorului prin intermediul unei rețele IP operate de către vânzător, care exploatează, de asemenea, DSLAM și este responsabil de calitatea serviciului. Nu este exclus ca achizitorul să poată negocia diferite condiții de calitate pentru clienții săi.

⁽²⁶⁾ Descrierea cerințelor tehnice ale proiectului poate fi consultată în descrierea cererii de ofertă, care este indicată ca anexa I la acord. Anexele fac parte integrantă din acord și sunt obligatorii pentru părți.

⁽²⁷⁾ A se vedea articolul 1.2.3.1 din anexa I la acord, precum și nota de subsol 20 din prezenta decizie.

⁽²⁸⁾ ADSL este abrevierea folosită pentru *Asymmetric Digital Subscriber Line* (linie de abonat digitală asimetrică). Tehnologiile de linie digitală pentru abonat (*Digital Subscriber Line* – DSL) utilizează rețele de telefonie tradiționale (fixă) de cupru pentru a transmite semnale digitale în bandă largă.

⁽²⁹⁾ UMTS este abrevierea folosită pentru *Universal Mobile Telecommunications System* (sistem universal de telecomunicații mobile), care se referă la tehnologiile mobile de generația a treia (3G) care pot furniza servicii de date cu o capacitate mai mare/de bandă largă decât tehnologia mobilă de a doua generație (2G). Tehnologiile mobile 3G pot fi utilizate pentru aplicații cum ar fi serviciile mobile de voce, SMS și serviciile de acces la internet de pe telefonul mobil, precum și pentru accesul la internet fix fără fir.

⁽³⁰⁾ Wi-Fi se referă la utilizarea căilor de comunicație radio locale pentru transmiterea de comunicații de voce și de date la gospodării individuale sau spații comerciale.

⁽³¹⁾ Preluate din versiunea în limba engleză a analizei pieței nr. 12 efectuată de PTA, disponibilă online la: <http://www.pfs.is/upload/files/Market%2012%20-%20Annex%20A%20-%20Analysis%20of%20market.Public.pdf>

Opțiunea 4: Acesta este un exemplu tipic de revânzare a unui abonament de servicii de internet. Conexiunea de internet pe care vânzătorul o vinde achizitorului este aceeași cu cea pe care o vinde propriilor clienți de pe piața cu amănuntul. Achizitorul nu exploatează nicio parte din rețea și este responsabil exclusiv pentru vânzarea serviciului nemodificat. Cu toate acestea, vânzătorul are posibilitatea de a emite clienților săi o factură unică pentru toate serviciile furnizate prin conexiune de mare viteză.

- (33) În conformitate cu anexa II la acord, Síminn are libertatea de a oferi opțiunile 1-4, dar este obligată să ofere cel puțin opțiunea 3 în toate situațiile în care tehnologia ADSL este utilizată în cadrul proiectului ⁽³²⁾. De asemenea, se indică în mod expres că Síminn trebuie să respecte deciziile PTA și normele în această privință ⁽³³⁾.
- (34) În cazul în care tehnologia UMTS este utilizată în cadrul proiectului, Síminn are doar obligația să urmeze opțiunea 4 ⁽³⁴⁾. Această opțiune implică furnizarea echipamentelor pentru utilizatori și asigurarea instalării de către Síminn în toate cazurile, indiferent de identitatea comerciantului cu amănuntul. De asemenea, Síminn are obligația de a gestiona serviciile de relații cu clienții și serviciile de întreținere. Potrivit autorităților islandeze, principalul motiv pentru acest sistem constă în necesitatea invocată de Síminn ca aceasta să aibă acces deplin și control de la un capăt la altul al rețelei UMTS, inclusiv asupra tuturor echipamentelor pentru utilizatori, pentru a garanta conformitatea calității și a nivelului serviciilor cu documentele de licitație. În același timp, Fondul a permis excluderea accesului liber în ceea ce privește conexiunile prin satelit și Wi-Fi, pe motiv că implementarea unui astfel de acces ar fi foarte dificilă și nepractică ⁽³⁵⁾.
- (35) În anexa 10 la acord sunt incluse convenții de revânzare standardizate (endursölusamningar) între Síminn și revânzătorii ISP în vederea revânzării serviciilor UMTS de mare viteză și a serviciilor ADSL. Pentru opțiunea 4, convențiile standardizate includ reduceri minime standard pe baza vitezei, după cum urmează ⁽³⁶⁾:

UMTS 1 Mb/s = 10 %

UMTS 2 Mb/s = 7,5 %

UMTS > 2 Mb/s = 5 %

- (36) Pentru ADSL, se aplică următoarele reduceri minime în ceea ce privește opțiunea 4 de acces:

ADSL 1 000 = 5 %

ADSL 2 000 = 5 %

ADSL 4 000/8 000 = 7,5 %

ADSL 6 000/12 000 = 10 %

În ceea ce privește accesul cu ridicata la ADSL în conformitate cu opțiunile 1-3, revânzătorul/comerciantul cu amănuntul ISP ar beneficia de o reducere minimă de 35 % din prețul de vânzare cu amănuntul al Síminn. Potrivit autorităților islandeze, reducerea fost stabilită în conformitate cu Decizia nr. 8/2008 a PTA din 18 aprilie 2008 ⁽³⁷⁾.

- (37) În conformitate cu o notă a Fondului din 14 august 2009 ⁽³⁸⁾ privind organizarea opțiunilor de acces în cadrul acordului, pentru conexiunile UMTS este disponibil numai accesul la revânzare. Astfel de conexiuni nu beneficiază de mai multe opțiuni de acces cu ridicata bazate pe infrastructură. Potrivit Fondului, reducerile de mai sus ar trebui să se aplice, prin urmare, în cazul în care un alt ISP dorește acces pentru revânzare la rețeaua Síminn.

⁽³²⁾ Aceasta reprezintă 41 % din întregul proiect.

⁽³³⁾ În anexa II la acord se face trimitere la Decizia nr. 8/2008 a PTA din 18 aprilie 2008, privind desemnarea întreprinderilor cu putere de piață semnificativă și impunerea unor obligații pe piața accesului în bandă largă cu ridicata (piața nr. 12) (a se vedea, de asemenea, nota de subsol 123 de mai jos). În plus, în temeiul Deciziei PTA nr. 26/2007, Míla, o întreprindere asociată cu Síminn, a fost desemnată ca având putere de piață semnificativă pe piața de acces cu ridicata necondiționat (inclusiv acces partajat) la bucle și subbucle metalice cu scopul de a furniza servicii în bandă largă și servicii de voce. Prin urmare, întreprinderea Míla este supusă unei serii de obligații de acces cu ridicata, cum ar fi obligația de a da curs cererilor rezonabile de acces necondiționat cu ridicata la bucle locale, inclusiv liniile de cupru și serviciile conexe. Cu toate acestea, din cauza, printre altele, a economiei furnizării de servicii în bandă largă prin bucle locale cu acces necondiționat în zone rurale îndepărtate, o cerere substanțială pentru acest serviciu de acces cu ridicata poate fi puțin probabilă.

⁽³⁴⁾ Aceasta reprezintă 55 % din întregul proiect.

⁽³⁵⁾ Aceasta reprezintă 4 % din întregul proiect.

⁽³⁶⁾ Acestea sunt reduceri din prețul de vânzare cu amănuntul al Síminn.

⁽³⁷⁾ Disponibil online la: http://www.pfs.is/library/Skrar/akv.-og-urskurdir/akvardanir-PFS/Akv_nr.8_2008_M%2012.pdf

⁽³⁸⁾ Document nr. 615746.

- (38) Pentru o descriere mai detaliată a măsurii, se face trimitere la Decizia nr. 302/13/COL a autorității ⁽³⁹⁾.

3. MOTIVELE INVOCATE PENTRU ÎNȚIEREA PROCEDURII OFICIALE DE INVESTIGARE

- (39) În Decizia nr. 302/13/COL, autoritatea a evaluat în prealabil dacă acordul dintre Fondul de telecomunicații și întreprinderea Síminn pentru introducerea rețelor în bandă largă în zonele rurale din Islanda ar putea constitui ajutor de stat și, în caz afirmativ, dacă un astfel de ajutor de stat poate fi considerat compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE.
- (40) În opinia autorităților islandeze, măsura nu constituie ajutor de stat, întrucât nu sunt întrunite condițiile prevăzute la articolul 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE. De asemenea, autoritățile islandeze au considerat că această contribuție ar putea fi caracterizată ca reprezentând finanțarea unui serviciu public și că sunt îndeplinite criteriile „testului *Altmark*”. În cazul în care autoritatea ar considera că măsura în cauză constituie ajutor de stat, autoritățile islandeze au susținut că un astfel de ajutor poate fi considerat compatibil cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE, având în vedere obiectivele măsurii în cauză, inclusiv de a extinde accesul public în banda largă în zonele asistate.
- (41) Cu toate acestea, în opinia preliminară a autorității, acordul dintre Fond și Síminn a fost considerat a implica ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE. Următoarele aspecte au fost identificate în Decizia nr. 302/13/COL:
- (i) Autoritatea a menționat că Fondul a fost înființat prin lege și este deținut de statul islandez, care alocă resurse Fondului prin bugetul anual de stat, prin urmare, măsura pare să fie acordată prin intermediul resurselor de stat. Având în vedere că Síminn este cel mai mare operator de telecomunicații din Islanda, orice posibil ajutor implicat în acord ar fi fost acordat unei întreprinderi.
 - (ii) De asemenea, autoritatea a constatat că finanțarea publică a proiectului a oferit întreprinderii Síminn un avantaj economic care ar fi fost acoperit în mod normal din bugetul acesteia. Cu toate că o procedură de licitație competitivă tinde să reducă valoarea sprijinului financiar necesar, este discutabil dacă compensația pentru clădirile suplimentare a fost stabilită printr-o licitație competitivă sau dacă aceasta a fost stabilită, de fapt, după ce a fost selectată oferta întreprinderii Síminn. Prin urmare, evaluarea preliminară a autorității a evidențiat faptul că nu ar putea fi exclusă existența unui avantaj economic.
 - (iii) În plus, având în vedere că întreprinderea Síminn a fost singurul beneficiar al fondurilor de stat, opinia preliminară a autorității este că măsura pare să fie selectivă.
 - (iv) În cele din urmă, autoritatea a concluzionat că implicarea în dezvoltarea infrastructurii pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice consolidează poziția furnizorului de rețea selectat în raport cu concurenții săi. În general, piețele serviciilor de comunicații electronice sunt deschise comerțului și concurenței între operatori și furnizori de servicii la nivelul întregului Spațiu Economic European (SEE). Prin urmare, potrivit opiniei preliminare a autorității, se consideră că măsura amenință să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale din cadrul SEE.
- (42) Autoritatea a notat faptul că sprijinul pentru introducerea rețelor în bandă largă în zonele rurale și în zonele insuficient deservite din Islanda pare să răspundă unor obiective bine definite de interes comun, că acesta este un instrument adecvat pentru atingerea obiectivelor stabilite și îi oferă furnizorului selectat un stimulent pentru investiții. Cu toate acestea, având în vedere amploarea modificărilor aduse acordului, autoritatea a ajuns la concluzia preliminară că procesul licitației nu poate fi considerat ca fiind deschis și nediscriminatoriu, în sensul Orientărilor din 2013 ale autorității pentru aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelor în bandă largă („Orientările privind rețelele în bandă largă”) ⁽⁴⁰⁾. De asemenea, autoritatea și-a exprimat îndoiala că Síminn a fost obligată să furnizeze un grad suficient de acces cu ridicata, atât la părțile UMTS, cât și

⁽³⁹⁾ Decizia nr. 302/13/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 10 iulie 2013 de inițiere a procedurii oficiale de investigare privind posibilul ajutor de stat acordat întreprinderii Síminn pentru introducerea rețelor de comunicații în bandă largă în zonele rurale din Islanda (JO C 347, 28.11.2013, p. 11 și Suplimentul SEE nr. 66, 28.11.2013, p. 8). Disponibilă la: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-notifications/State-aid-siminn.pdf>

⁽⁴⁰⁾ Disponibile online la: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-IV—Application-of-state-aid-rules-in-relation-to-rapid-deployment-of-broadband-networks.pdf>

părțile ADSL ale rețelei. Lipsa obligației de asigurare a unui grad suficient de acces ar oferi întreprinderii Síminn avantaje de ordin economic și concurențial. Prin urmare, măsura nu pare să fie în conformitate cu principiul proporționalității și al limitării denaturării concurenței din cadrul testului comparativ.

- (43) În consecință, pe baza evaluării sale preliminare, autoritatea are îndoieli că finanțarea introducerii de servicii în bandă largă în zonele rurale din Islanda ar putea fi considerată compatibilă cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.

4. OBSERVAȚII DIN PARTEA AUTORITĂȚILOR ISLANDEZE

4.1. Prezența ajutorului de stat

- (44) Astfel cum s-a menționat anterior, autoritățile islandeze au prezentat observații cu privire la decizia autorității de inițiere a procedurii prin scrisoarea din 15 octombrie 2013 ⁽⁴¹⁾. Autoritățile islandeze nu consideră că plățile efectuate către Síminn, în conformitate cu termenii acordului, implică ajutoare de stat, fiind de opinie că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE, întrucât acestea au acționat în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață („MEIP”). Mai mult, autoritățile islandeze sunt de opinie că plățile respective pot fi considerate drept finanțare a unui serviciu public, că sunt îndeplinite cele patru criterii cumulative ale „testului *Altmark*” și că, din acest motiv, măsura nu constituie ajutor de stat.
- (45) Autoritățile islandeze susțin că atribuirea contractului în cauză nu conferă niciun avantaj economic întreprinderii Síminn care să depășească condițiile de piață. Potrivit autorităților islandeze, recurgerea la o procedură de licitație publică, în conformitate cu cadrul privind achizițiile publice, a fost considerată suficientă pentru a prezuma că nu se acordă ajutor de stat pentru operatorul economic selectat în cadrul procedurii, întrucât prețul de piață este garantat ⁽⁴²⁾. Prin urmare, în opinia autorităților islandeze, un preț de piață echitabil creează o prezumție că nu s-a acordat niciun ajutor de stat întreprinderii Síminn ⁽⁴³⁾.
- (46) În ceea ce privește modificările acordului cu Síminn datorită extinderii zonei de introducere, autoritățile islandeze susțin că, în conformitate cu abordarea Comisiei Europene, nu este implicat niciun ajutor de stat în modificările aduse unui astfel de contract în cazul în care termenii generali nu sunt mai favorabili furnizorului decât termenii și condițiile contractului inițial. Mai mult, inclusiv în cazul în care condițiile ar fi considerate mai favorabile datorită modificării, nu există ajutor de stat atunci când entitatea contractantă acționează ca un contractant privat în realizarea propriilor interese comerciale. Potrivit autorităților islandeze, orice persoană interesată de participarea la procedura de achiziții publice a fost liberă să depună o ofertă, întrucât au fost permise oferte din partea tuturor părților interesate și licitația a fost promovată ca atare. Prin urmare, faptul că întreprinderea Síminn, care a avut oferta cu cel mai mic preț și cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, a fost selectată în final pentru executarea proiectului nu poate implica în mod automat favorizarea unei anumite întreprinderi.
- (47) De asemenea, autoritățile islandeze subliniază că un serviciu în bandă largă este, în general, un serviciu de interes economic general („SIEG”) ⁽⁴⁴⁾. Autoritățile islandeze subliniază că au contactat operatori privați și au publicat un anunț pentru a stabili dacă vreun investitor de pe piață era dispus să investească în infrastructură. Având în vedere că nimeni nu a declarat vreun interes în furnizarea serviciului, autoritățile islandeze au concluzionat că zonele respective suferau într-adevăr din cauza unui eșec de piață și nu ar beneficia de conexiuni internet de mare viteză fără asistență din partea Fondului. Potrivit autorităților islandeze, furnizarea de servicii în bandă largă adecvate în respectivele zone rurale din Islanda, în care alți operatori nu își desfășurau activitatea și nici nu erau interesați să investească, ar trebui să fie considerată drept un SIEG, întrucât dezvoltarea rețelelor de comunicații în bandă largă pentru clădirile respective era foarte importantă atât pentru sectorul în cauză, cât și pentru societate în ansamblu.
- (48) Potrivit autorităților islandeze, natura și amploarea serviciului au fost definite în mod clar în cadrul procesului de licitație și în acordul încheiat ulterior cu Síminn (și anume, instalarea unei infrastructuri pentru a permite ca anumite clădiri să beneficieze de o conexiune la internet de mare viteză). Autoritățile islandeze susțin că, în acest caz specific, întreprinderii Síminn i s-a încredințat în mod oficial, prin semnarea acordului, sarcina furnizării și prestării acestei obligații de serviciu public.

⁽⁴¹⁾ Document nr. 687314.

⁽⁴²⁾ Acestea se referă, în acest sens, la decizia Comisiei în cazul nr. 264/2002 *Metroul din Londra* (JO C 309, 12.12.2002, p. 14), considerentul 79, și la Decizia 2013/435/UE a Comisiei din 2 mai 2013 privind ajutorul de stat SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN) pus în aplicare de Franța în favoarea Société Nationale Corse Méditerranée și a Compagnie Méridionale de Navigation (JO L 220, 17.8.2013, p. 20).

⁽⁴³⁾ Acestea se referă, în acest sens, la decizia Comisiei în cazul nr. 46/2007 *Sistemul de rețele utilizate de sectorul public din Țara Galilor* (JO C 157, 10.7.2007, p. 2).

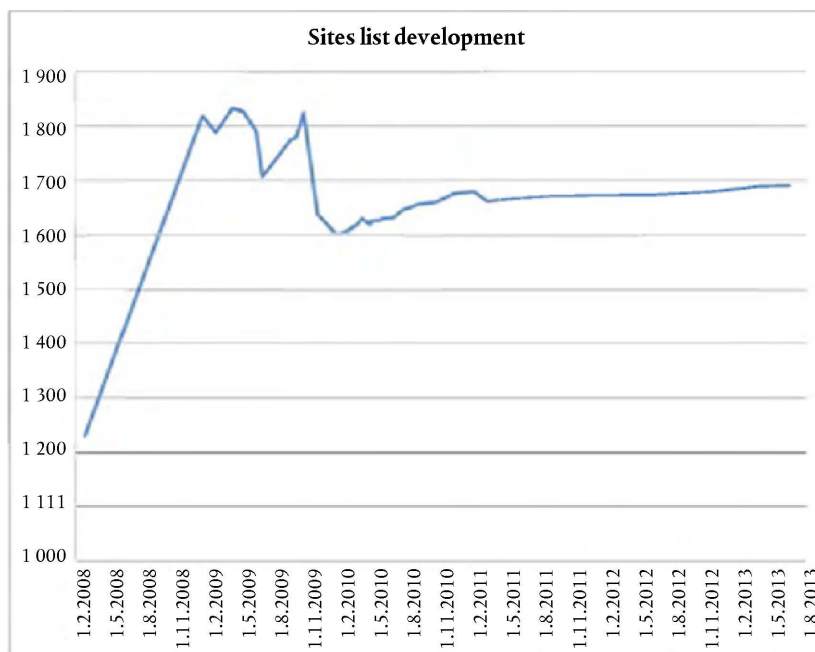
⁽⁴⁴⁾ Acestea se referă, în acest sens, la decizia Comisiei în cazul N 196/2010, *Instituirea unei infrastructuri durabile care să permită conectarea la internet în bandă largă pe întreg teritoriul Estoniei (proiectul EstWin)* (JO C 60, 25.2.2011, p. 3).

- (49) Autoritățile islandeze notează că acordul sus-menționat a stabilit parametrii compensației pe baza documentelor de licitație. Acordul stabilește în mod clar compensația care urmează să fie primită de Síminn pentru prestarea serviciului, într-un mod transparent. Compensația stabilită în acord nu a fost modificată și nu permite efectuarea niciunor modificări în favoarea Síminn.
- (50) De asemenea, autoritățile islandeze subliniază că respectiva contribuție reală este considerabil mai mică decât costul estimat de Fond și de consilierii acestuia și că nu se plătește mai mult decât ceea ce este necesar pentru finalizarea proiectului. Valoarea considerabil mai mică a costului efectiv al proiectului decât costurile estimate pentru o soluție de rețea similară ar constitui o dovadă că autoritățile islandeze au luat măsuri pentru a evita supracompensarea.
- (51) Potrivit autorităților islandeze, negocierile după selectarea întreprinderii Síminn s-au bazat direct pe procedura de licitație și au reprezentat, în sine, o extindere a procedurii. Plățile către Síminn sunt efectuate în conformitate cu un calendar predeterminat al plăților legat de progresele înregistrate în cadrul proiectului, evitându-se astfel posibilitatea unei supracompensări. În conformitate cu articolul 19 din acord, Síminn a prezentat o garanție bancară de la New Kaupþing Bank, din data de 17 februarie 2009, care reprezintă un mecanism de recuperare (claw-back) pentru a evita o supracompensare⁽⁴⁵⁾. În plus, acordul prevede un regim strict de plăți în conformitate cu evoluția proiectului, ceea ce implică faptul că plățile fac, într-o anumită măsură, obiectul progresului efectiv în ceea ce privește dezvoltarea sistemului și adoptarea de către clienți, astfel cum se prevede la articolul 16 din acord. În cele din urmă, o clauză de penalitate se regăsește la articolul 11 din acord, în temeiul căreia întreprinderea Síminn trebuie să plătească despăgubiri în cazul unor întârzieri, iar o clauză privind nerespectarea obligațiilor este prevăzută la articolul 13 din acord.
- (52) În cele din urmă, autoritățile islandeze susțin că, în cazul în care autoritatea ar concluziona că extinderea domeniului de aplicare și a compensației în cadrul proiectului nu a fost pe deplin conformă cu cadrul pentru achiziții, atunci procedura de licitație deschisă, împreună cu evaluarea efectuată de consultanți independenți ar trebui considerată un indicator de referință adecvat pentru stabilirea nivelului compensației. Împreună, acestea ar trebui să fie considerate cel puțin o indicație clară a costurilor pe care le-ar fi suportat o întreprindere tipică, bine gestionată de pe piața relevantă. Întrucât compensația acordată întreprinderii Síminn a fost mai mică decât cea de referință, ultimul criteriu al testului *Altmark* ar trebui să fie considerat ca fiind îndeplinit. Autoritățile islandeze ar dori, de asemenea, să reamintească faptul că oferta întreprinderii Síminn, inclusiv cu modificările efectuate, rămâne de departe cea mai avantajoasă ofertă din punct de vedere economic.

4.2. Procedura de achiziții publice

- (53) Potrivit autorităților islandeze, procedura de achiziții publice a respectat normele SEE privind ajutoarele de stat și a asigurat pe deplin tratamentul egal al tuturor operatorilor economici de pe piață. De asemenea, autoritățile islandeze subliniază că adaptările efectuate cu privire la proiect în timpul negocierilor cu întreprinderea Síminn nu au încălcat normele fundamentale de egalitate și transparență, în special având în vedere flexibilitatea integrată în domeniul de aplicare a proiectului.
- (54) După ce aria de acoperire planificată a WBS a fost retrasă de pe harta acoperirii cumulative, au apărut alte 670 de clădiri „albe”. Atunci când Fondul a cerut STC să solicite din nou planuri privind furnizarea de servicii pentru cele 670 de clădiri, acest lucru s-a realizat prin intermediul unui anunț, și nu prin contactarea directă exclusivă a celor câțiva prestatorii de servicii care prezentaseră deja oferte în cadrul licitației. Aceasta a fost metoda utilizată inițial atunci când s-au solicitat informații cu privire la zonele de servicii. Autoritățile islandeze subliniază că, în această situație, comunicările bilaterale cu părțile interesate care au depus deja oferte au fost considerate ca fiind inadecvate.
- (55) Autoritățile islandeze susțin că modificările aduse domeniului de aplicare și compensației în cadrul acordului au fost necesare pentru a include alte 670 de clădiri „albe” și compensația aferentă. Prețul pentru clădirile suplimentare a fost prețul unitar mediu din oferta inițială a întreprinderii Síminn, care a fost selectată în cadrul unei proceduri deschise ca fiind cea mai avantajoasă ofertă din punct de vedere economic. Prin urmare, compensația pentru clădirile suplimentare ar trebui să fie considerată o extindere a ofertei inițiale, de asemenea în condițiile pieței. Potrivit autorităților islandeze, acesta este un indiciu al continuității procedurii, mai degrabă decât o dovadă că o clauză esențială a acordului a fost renegociată.

⁽⁴⁵⁾ Document nr. 665602.

- (56) Astfel cum s-a arătat mai sus, domeniul inițial de aplicare a proiectului urma să cuprindă cel puțin 1 119 clădiri. Potrivit autorităților islandeze, este în natura unor astfel de proiecte ca lista să se modifice încontinuu pe întreaga durată a proiectului. Astfel cum se poate observa din graficul de mai sus, lista a înregistrat fluctuații continue în perioada 2008-2011 ⁽⁴⁶⁾. Abia în anul 2011 se poate observa o stabilizare a proiectului, dar și atunci există modificări ale listei, care continuă până în ziua de astăzi. Având în vedere aceste variabile inevitabile, singura cale, în opinia autorităților islandeze, pentru a asigura transparența în ceea ce privește remunerația a fost aceea de a angaja la un preț mediu unitar.
- (57) De asemenea, Fondul a considerat că o nouă procedură de achiziții publice ar conduce la un inconvenient economic inutil pentru autoritățile islandeze, cu probabilitatea covârșitoare de a obține rezultate identice sau chiar mai nefavorabile, precum și la întârzierea introducerii serviciilor în bandă largă timp de mai multe luni sau chiar ani. Fondul consideră, de asemenea, că respectiva compensație pentru clădirile suplimentare, precum și proiectul în ansamblu, ar putea fi considerată foarte favorabilă pentru autoritățile islandeze, întrucât era aceeași ca în oferta inițială.
- (58) În septembrie 2008, Fondul a solicitat consilierilor săi (Mannvit hf.) o estimare a costurilor pentru clădirile pe care numai WBS intenționase să le deservească. Estimarea costurilor, datată 8 octombrie 2008 ⁽⁴⁷⁾, evaluează prețul potențial de ofertare a fi între 410 000 000 ISK și 820 000 000 ISK pentru aproximativ 750 de „clădiri WBS” (estimare ajustată ulterior la 670 de clădiri „albe” identificate). Aceasta implică un preț mediu pentru fiecare clădire între 546 667 ISK (sistem simplu) și 1 093 333 ISK (sistem avansat).
- (59) Având în vedere considerațiile de mai sus, prețul mediu pentru cele 670 de clădiri suplimentare a fost convenit între Fond și Síminn utilizând prețul unitar mediu oferit inițial de întreprinderea Síminn înmulțit cu numărul de clădiri noi, rezultând un preț de 338 998 ISK per clădire. Ținând seama de indexarea sumei convenite, prețul unitar mediu pentru cele 1 788 de clădiri este de 470 191 ISK. Autoritățile islandeze consideră acest rezultat ca fiind favorabil, având în vedere condițiile economice extreme de la momentul respectiv și costurile estimate anterior de către un consultant independent.
- (60) Potrivit autorităților islandeze, Síminn și-a exprimat poziția conform căreia, în general, întreprinderea nu beneficiază de economii de scară prin extinderea domeniului de aplicare a proiectului. Deși este posibil să fi existat economii în anumite zone, amplasamentul adeseori disparat și circumstanțele clădirilor „albe” înseamnă că, în general, nu s-au realizat astfel de economii de scară. Pentru cea mai mare parte a extinderii, Síminn a trebuit să reconceapă mari părți ale proiectului, deși unele clădiri suplimentare se aflau în aceleași zone precum clădirile din licitația inițială, prin relocarea emițătoarelor și a antenelor.

⁽⁴⁶⁾ Grafic furnizat de autoritățile islandeze (document nr. 687314).

⁽⁴⁷⁾ Document nr. 687320.

- (61) În ceea ce privește indexarea plăților, în principal, la coroane daneze (DKK) și parțial la indicii prețurilor de consum și ai salariilor, autoritățile islandeze indică situația extremă care a prevalat în toamna anului 2008 și dificultățile cu care se confrunta economia islandeză. Pe parcursul negocierilor dintre Síminn și autoritățile islandeze, mediul economic din Islanda s-a schimbat radical. Potrivit autorităților islandeze, indexarea valorii acordului la DKK s-a datorat acestor evenimente excepționale și imprevizibile, în special dat fiind faptul că proiectul implica o achiziție substanțială de echipamente în monedă străină. La momentul respectiv, era clar că fluctuația ISK ar anula toate condițiile prealabile ale întreprinderii Síminn pentru a încheia acordul. Potrivit informațiilor transmise de Síminn autorităților islandeze, un total de 80 % din valoarea acordului era destinat achiziționării de echipamente în DKK ⁽⁴⁸⁾. Având în vedere acest lucru, autoritățile islandeze au acceptat să indexeze prețul la coroana daneză, la cursul valutar din 3 septembrie 2008.
- (62) De asemenea, potrivit autorităților islandeze, a devenit clar, odată ce s-a realizat devalorizarea semnificativă a coroanei islandeze, că încheierea acordului nu s-ar justifica decât dacă se asigură faptul că întreprinderea nu ar suporta dificultăți majore din cauza prăbușirii ratei de schimb a coroanei islandeze, care devenise extrem de instabilă. Este evident că nu ar fi rezonabil ca Síminn să își asume toate riscurile care decurg din aceste situații extreme și imprevizibile. Este un element recunoscut al dreptului contractual islandez și internațional că, în cazul unor evenimente neprevăzute care apar și modifică în mod fundamental echilibrul unui contract, conducând la o povară excesivă plasată asupra uneia dintre părțile implicate, și anume „greutăți”, partea contractantă care suportă o astfel de povară poate solicita modificarea unui contract sau chiar retragerea completă dintr-un astfel de contract. Cu toate acestea, autoritățile islandeze subliniază că acest lucru nu implică faptul că riscul le-a revenit integral acestora, având în vedere că Síminn a suportat, de asemenea, creșterea costurilor referitoare la alte aspecte ale proiectului care nu sunt legate de cursul de schimb al coroanei daneze, și anume forța de muncă, petrolul și alte materii prime.
- (63) Potrivit autorităților islandeze, abordarea acestora cu privire la extinderea domeniului de aplicare a proiectului este în conformitate cu decizia Comisiei Europene în cazul *Metroul din Londra* ⁽⁴⁹⁾, în care Comisia a recunoscut că este important să se determine dacă, luând în considerare modificarea efectuată, oferta contractantului ar fi fost în continuare oferta cea mai avantajoasă. În astfel de cazuri, inițierea unei noi proceduri de atribuire ar presupune costuri disproporționate.
- (64) Autoritățile islandeze au decis, în consecință, să efectueze modificări la acord mai degrabă decât să inițieze o nouă procedură competitivă de atribuire și subliniază că acestea trebuie să aibă o putere de apreciere considerabilă în această privință, cu atât mai mult cu cât acordul era complex și pe termen lung și având în vedere situația economică din Islanda la momentul respectiv. În primul rând, potrivit autorităților islandeze, chiar dacă circumstanțele au fost neprevăzute, modificările aduse au fost considerate a se încadra în oferta inițială. În al doilea rând, o nouă procedură ar fi amânat proiectul timp de mai multe luni sau chiar ani de zile. În al treilea rând, autoritățile islandeze au considerat că oferta era favorabilă și furniza serviciile la cel mai scăzut cost pentru comunitate. S-a considerat foarte puțin probabil, chiar imposibil, ca o ofertă mai bună să fi fost prezentată într-o astfel de procedură, dată fiind situația economiei islandeze și rezultatele licitației inițiale. Autoritățile islandeze nu au efectuat modificări la acord pentru a favoriza întreprinderea Síminn, ci pentru a se asigura că proiectul va fi executat la cel mai mic cost posibil, având în vedere circumstanțele (neprevăzute). În cele din urmă, autoritățile islandeze subliniază faptul că oferta întreprinderii Síminn, luând în considerare cele 670 de clădiri suplimentare, precum și creșterea compensației și indexarea la DKK, era în continuare, de departe, cea mai bună ofertă din punct de vedere economic.

4.3. Compatibilitatea presupusului ajutor de stat

- (65) În cazul în care autoritatea ar considera că măsura constituie ajutor de stat, autoritățile islandeze și-au exprimat opinia că astfel de ajutoare pot fi considerate compatibile cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE, având în vedere obiectivele măsurii, inclusiv obiectivul de a extinde accesul public în bandă largă în zonele asistate.
- (66) Potrivit autorităților islandeze, măsura a compensat și va compensa dezavantajul geografic și comercial și este justificată în mod obiectiv pentru a aborda lipsa de disponibilitate a serviciilor în bandă largă din cauza densității insuficiente a abonaților potențiali și efectivi pentru a face furnizarea de servicii în bandă largă viabilă din punct

⁽⁴⁸⁾ Conform calculelor și datelor primite de la Síminn, costurile aferente echipamentelor achiziționate în valută s-au ridicat în final la 85 % din plățile primite pentru proiect (document nr. 694234).

⁽⁴⁹⁾ Decizia Comisiei în cazul nr. 264/2002, *Parteneriatul public-privat Metroul din Londra* (JO C 309, 12.12.2002, p. 14).

de vedere economic strict în funcție de piață. Autoritățile islandeze consideră că au conceput măsura astfel încât să se reducă la minimum eventualele ajutoare de stat implicate și denaturarea concurenței.

- (67) De asemenea, autoritățile islandeze notează că au existat condiții de acces liber la dispoziția părților terțe pentru un anumit număr de luni înainte de începerea vânzărilor în cadrul proiectului. Acestea afirmă că, atunci când vânzările au început în fiecare secțiune, Fondul a informat locuitorii că Síminn nu era comerciant cu amănuntul exclusiv și că toți ceilalți comercianți cu amănuntul ar putea vinde servicii de internet persoanelor care locuiesc/lucrează în zonă. În plus, potrivit autorităților islandeze, Síminn oferă acces terților (roaming) la serviciile sale de voce GSM 2G, în timp ce accesul cu ridicata la serviciile de voce 3G nu este prevăzut în documentele de licitație sau în acord, întrucât proiectul în cauză nu se referă la furnizarea de servicii de voce 3G.
- (68) Autoritățile islandeze notează în continuare că Síminn a oferit întreprinderii Vodafone acces la servicii de roaming 3G în condițiile pieței, dar, după cum afirmă Síminn, Vodafone nu a fost dispusă să încheie un acord, aceasta având în prezent un acord cu Nova pentru acces la servicii de roaming 3G. Potrivit autorităților islandeze, reclamantul afirmă în mod greșit că acordul dintre Síminn și Fond a fost limitat la accesul la revânzare, spre deosebire de accesul cu ridicata prevăzut în documentele de licitație. Dimpotrivă, Síminn oferă acces cu ridicata la rețeaua sa ADSL tuturor concurenților săi în conformitate cu Decizia nr. 8/2008 a PTA. Mai mult, autoritățile islandeze subliniază că, astfel cum s-a constatat în raportul AM, există o diferență fundamentală între accesul cu ridicata la o rețea DSL și la o rețea de trafic de date 3G. De asemenea, autoritățile islandeze fac trimitere la raportul AM conform căruia opțiunea de interconectare cu ridicata existentă în Islanda este adecvată pentru scopurile intervenției islandeze specifice privind acoperirea serviciilor în bandă largă.
- (69) Mai mult, autoritățile islandeze susțin că proiectul în cauză și acordul cu Síminn nu au avut niciun efect sau au avut efect minim asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale. Potrivit autorităților islandeze, nu s-au prezentat dovezi în cazul de față care să indice faptul că Síminn a obținut vreun avantaj economic necuvenit sau că a avut vreun efect negativ asupra structurii pieței.
- (70) Conform informațiilor furnizate de autoritățile islandeze, evoluția cotelor de piață în decursul ultimilor ani a prezentat o tendință de egalizare între cele mai mari trei întreprinderi de pe piața de telefonie mobilă. În special, cota de piață a Síminn a scăzut de la 62 % în 2005 la 40 % în 2011, iar cota de piață a Nova a crescut de la 0 % în 2007 la 24 % în 2011. Cota de piață a Vodafone a scăzut de la 38 % în 2005 la 30 % în 2011. Această tendință a continuat, de asemenea, în anul 2012, iar cota de piață a celor trei întreprinderi a devenit și mai apropiată, astfel cum se poate observa din Raportul PTA privind statisticile pentru anii 2010-2012⁽⁵⁰⁾. Conform raportului respectiv, Síminn deținea o cotă de piață de 37,4 % la sfârșitul anului 2012, atunci când a fost calculat numărul total de abonamente, Vodafone deținea o cotă de piață de 28,9 %, iar cota de piață a Nova crescuse la 28,3 %.
- (71) De asemenea, autoritățile islandeze notează că Síminn este și era la momentul respectiv sub supraveghere strictă din partea autorității de concurență din Islanda („ICA”) și a PTA. Autoritățile islandeze notează că întreprinderea-mamă a Síminn, Skipti, încheiase la 26 martie 2013 un acord cu ICA care garantează că ceilalți concurenți ai Síminn au acces egal la sistemul de telecomunicații de bază al întreprinderii Skipti. Orice indiciu de denaturare a concurenței ar conduce la o investigație oficială în numele autorităților menționate anterior. O astfel de denaturare ar putea conduce la sancțiuni împotriva Síminn. Potrivit autorităților islandeze, nu există nicio anchetă în curs desfășurată de ICA sau de PTA în ceea ce privește proiectul în cauză.
- (72) De asemenea, autoritățile islandeze notează că proiectul a extins piața pentru toți actorii de pe piață. Concurenții întreprinderii Síminn beneficiază de acces cu ridicata la rețea în condiții de egalitate. Prin urmare, toți operatorii interesați, încă de la debutul disponibilității serviciului, au fost în măsură să furnizeze servicii către clienții finali, pe baza acelorași condiții, iar, conform informațiilor furnizate de a Síminn, o serie de concurenți au acces cu ridicata pentru a furniza serviciul ADSL sau UMTS la nivelul comerțului cu amănuntul. Autoritățile islandeze susțin, de asemenea, că sunt false afirmațiile la care se face referire în decizia de inițiere a procedurii cu privire la cererile de acces cu ridicata din partea reclamantului, Vodafone, și pretinsul refuz al întreprinderii Síminn de a acorda un astfel de acces. Potrivit autorităților islandeze, adevărul este că accesul solicitat la emițătoarele 3G ale întreprinderii Síminn, așa-numitul acces la servicii de roaming, nu face parte din proiectul în cauză. Síminn a fost dispusă să acorde întreprinderii Vodafone acces la emițătoarele 3G, dar nu a fost de acord că un astfel de acces ar face parte din proiectul în cauză.

⁽⁵⁰⁾ A se vedea: http://www.pfs.is/upload/files/Tolfraediskyrsla_PFS_Is.fjarskiptamarkadur_2010_til_2012.pdf

- (73) În cele din urmă, autoritățile islandeze subliniază faptul că obiectivele ambițioase ale proiectului au vizat introducerea de servicii în bandă largă în zonele rurale din Islanda. Acest obiectiv a fost atins. Islanda face parte din grupul de elită al națiunilor care pot afirma cu certitudine că toate reședințele permanente au acces la servicii în bandă largă. Potrivit autorităților islandeze, trebuie să se țină cont de faptul că proiectul a implicat până la 1 788 de clădiri, răspândite într-o zonă rurală extinsă din Islanda și a fost inițiat la doar câteva luni după ce Islanda s-a confruntat cu cea mai mare criză economică din istoria sa. Autoritățile islandeze sunt pe deplin conștiente de obligațiile care le revin în temeiul normelor privind ajutoarele de stat din Acordul privind SEE și al practicii decizionale din domeniu (incluse ulterior în Orientările privind rețelele în bandă largă) și a urmărit să le respecte în fiecare etapă a proiectului.
- (74) În ansamblu, autoritățile islandeze concluzionează că efectul global al măsurii ar trebui să fie considerat pozitiv. În opinia autorităților islandeze, măsura este în mod evident în conformitate cu obiectivele articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE, întrucât aceasta facilitează dezvoltarea anumitor activități economice (servicii în bandă largă cu amănuntul și cu ridicata) în regiuni îndepărtate și rurale din Islanda.
- (75) Având în vedere cele de mai sus, autoritățile islandeze susțin că posibilul ajutor de stat implicat în această măsură este compatibil cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.

5. OBSERVAȚII DIN PARTEA ÎNTREPRINDERII SÍMINN

5.1. Prezența ajutorului de stat

- (76) Síminn a prezentat observații cu privire la decizia de inițiere a procedurii, precum și documente suplimentare, prin scrisoarea din 20 decembrie 2013 ⁽⁵¹⁾. Întreprinderea Síminn este de opinie că finanțarea introducerii serviciilor în bandă largă în cauză nu a implicat ajutor de stat. În conformitate cu articolul 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE, o măsură trebuie să îndeplinească anumite condiții pentru a include elemente de ajutor de stat. Síminn nu consideră că sunt întrunite toate condițiile respective, în special având în vedere lipsa unui avantaj economic în favoarea acesteia.
- (77) Síminn subliniază că, în hotărârea în cauza *Altmark*, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a furnizat clarificări cu privire la condițiile în care compensația pentru obligația de serviciu public nu constituie ajutor de stat din cauza absenței oricărui avantaj ⁽⁵²⁾. Síminn susține că măsura în cauză implică finanțarea unui serviciu public și că sunt îndeplinite cele patru criterii cumulative ale testului *Altmark*.
- (78) Potrivit întreprinderii Síminn, acordul în cauză nu conferă întreprinderii niciun avantaj economic care să depășească condițiile de piață. Utilizarea unor proceduri de achiziții publice competitive, transparente și nediscriminatorii a fost considerată suficientă pentru a prezuma că nu se acordă ajutor de stat operatorului economic selectat în cadrul procedurii, întrucât este garantat prețul pieței ⁽⁵³⁾. Procedura de licitație a stabilit patru criterii obiective de evaluare. Oferta validă care primește cel mai mare număr de puncte urma să câștige licitația. Toți cei interesați de participarea la procedura de achiziții publice au fost liberi să prezinte o ofertă. Licitarea a fost neutră din punct de vedere tehnologic, și anume deschisă pentru toate soluțiile tehnice, pentru a nu favoriza niciunul dintre operatorii de pe piață. Oferta întreprinderii Síminn a primit cel mai mare număr de puncte și a câștigat licitația. Prin urmare, au fost îndeplinite criteriile procesului competitiv de selecție și a fost selectată oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic. Síminn a fost, de asemenea, ofertantul care a oferit furnizarea serviciilor la cel mai mic cost pentru comunitate.
- (79) Potrivit întreprinderii Síminn, modificările aduse domeniului de aplicare și compensației în cadrul acordului au fost necesare pentru a include cele 670 de clădiri „albe” suplimentare și compensația aferentă. Compensația pentru clădirile suplimentare s-a bazat pe prețul unitar mediu din oferta inițială prezentată de Síminn. Prin urmare, compensația pentru clădirile suplimentare ar trebui să fie considerată drept o extindere a ofertei inițiale, de asemenea în condițiile pieței. În consecință, Síminn subliniază că nu este implicat niciun ajutor de stat, dat

⁽⁵¹⁾ Documentele nr. 694234, 694235, 694236, 694237 și 694238.

⁽⁵²⁾ Hotărârea în cauza *Altmark Trans GmbH și Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, EU:C:2003:415.

⁽⁵³⁾ Decizia Comisiei în cazul nr. 264/2002, *Parteneriatul public-privat Metroul din Londra* (JO C 309, 12.12.2002, p. 14), considerentul 79.

fiind că termenii generali nu au fost mai favorabili întreprinderii Síminn decât termenii prevăzuți în oferta inițială ⁽⁵⁴⁾. În plus, în opinia Síminn, faptul că întreprinderea care a avut oferta cu cel mai mic preț și cea mai avantajoasă din punct de vedere economic a fost selectată pentru realizarea proiectului nu implică în mod automat favorizarea unei anumite întreprinderi.

- (80) Potrivit Síminn, costul unitar mediu efectiv pentru întreprindere (cost per clădire) este [...] ISK (*), în timp ce prețul mediu unitar primit de întreprindere este 470 191 ISK. Astfel cum se arată în decizia de inițiere a procedurii, prețul plătit întreprinderii Síminn după extinderea domeniului de aplicare a fost semnificativ mai scăzut decât prețul oferit de alți ofertanți și decât prețul estimat în prealabil de consilierii Fondului ⁽⁵⁵⁾. Întreprinderea Síminn a primit până în prezent 836 457 351 ISK, ceea ce include compensația pentru cele 670 de clădiri suplimentare și indexarea la DKK. Vodafone a avut a doua ofertă validă cu cel mai mic preț, cu suma de 1 858 339 001 ISK, reprezentând de două ori mai mult decât compensația primită de întreprinderea Síminn, luând în considerare inclusiv clădirile suplimentare și indexarea la DKK.
- (81) Síminn susține că nu a beneficiat în general de economii de scară în urma extinderii domeniului de aplicare a proiectului. Deși este posibil ca acest lucru să se fi întâmplat în anumite zone, amplasamentul adesea disparat și circumstanțele clădirilor „albe” au însemnat că, în general, nu s-au realizat astfel de economii de scară. Pentru cea mai mare parte a extinderii, întreprinderea Síminn a trebuit să reconceapă mari părți ale proiectului, chiar dacă unele clădiri suplimentare se aflau în aceleași zone precum clădirile din licitația inițială, prin relocarea emițătoarelor și antenelor. Prin urmare, potrivit Síminn, întreprinderea nu a obținut un avantaj financiar real care să o plaseze într-o poziție mai favorabilă decât concurenței săi ⁽⁵⁶⁾.
- (82) În plus, în opinia Síminn, faptul că costul efectiv al proiectului este mai mic decât costul estimat, iar compensația este transparentă și bazată pe costuri demonstrează că autoritățile islandeze au inclus într-adevăr un mecanism pentru a evita supracompensarea.
- (83) Având în vedere argumentele prezentate mai sus, alături de argumentele prezentate de către autoritățile islandeze, Síminn consideră că măsura nu are caracter de ajutor de stat.

5.2. Compatibilitatea presupusului ajutor de stat

- (84) În cazul în care autoritatea ar aprecia că proiectul ar trebui să fie considerat drept ajutor de stat, Síminn susține că măsurile ar trebui să se califice drept ajutor compatibil cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.
- (85) Síminn susține că proiectul a fost conceput astfel încât să limiteze denaturarea concurenței, printre altele, prin asigurarea accesului cu ridicata pentru orice terț. Un astfel de acces cu ridicata permite furnizorilor terți de servicii să concureze în mod activ pe piață, consolidând astfel oferta și concurența în zonele vizate de măsură și evitând în același timp crearea unor monopoluri regionale de servicii. Rețeaua în bandă largă a fost concepută astfel încât să fie neutră, deschisă și disponibilă tuturor operatorilor interesați pentru acces cu ridicata în condiții de egalitate.
- (86) Potrivit întreprinderii Síminn, există o obligație clară prevăzută în acord ca toți concurenții săi să aibă acces la infrastructură și, în consecință, s-a oferit acces cu ridicata de la începutul proiectului ⁽⁵⁷⁾. Conform declarațiilor Síminn, s-a decis utilizarea modelului de acces ADSL, denumit „acces de tip bitstream la rețele fixe”, pentru accesul cu ridicata la ADSL, precum și ca referință pentru un model de acces la tehnologia 3G, întrucât la momentul respectiv nu exista niciun model de referință cunoscut pentru 3G. Síminn subliniază că orientările PTA au fost respectate în ceea ce privește serviciile de acces ADSL. Pentru a explica mai în detaliu chestiunile

⁽⁵⁴⁾ *Ibidem*, considerentele 120 și 125.

(*) Versiune neconfidențială. Informațiile între paranteze pătrate fac obiectul obligației de păstrare a secretului profesional.

⁽⁵⁵⁾ Conform informațiilor furnizate de autoritățile islandeze (document nr. 687320), consilierii Fondului estimează că prețul de licitație potențial ar trebui să fie cuprins între 410 000 000 și 820 000 000 ISK pentru aproximativ 750 de clădiri suplimentare (o estimare care a fost ajustat ulterior la 670 de clădiri „albe” identificate), însemnând un preț mediu pentru fiecare clădire de la 546 667 ISK (sistem simplu) la 1 093 333 ISK (sistem avansat).

⁽⁵⁶⁾ Hotărârea în cauza *Comisia Europeană/Deutsche Post AG*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punctul 41.

⁽⁵⁷⁾ De la începerea proiectului, Síminn a publicat o ofertă de acces UMTS la nivel cu ridicata pe site-ul său internet. Societatea de telecomunicații Tal a încheiat, printre altele, un astfel de acord cu Síminn. Informații suplimentare sunt disponibile online la adresa: <https://heildsala.siminn.is/>

tehnice referitoare la accesul la nivel cu ridicata, Síminn a prezentat raportul AM menționat anterior ⁽⁵⁸⁾. Conform raportului AM, există o diferență fundamentală între accesul cu ridicata la o rețea DSL și la o rețea de trafic de date 3G. De asemenea, conform aceluiași raport AM, opțiunea de interconectare cu ridicata existentă în Islanda este adecvată pentru scopurile intervenției islandeze specifice privind acoperirea serviciilor în bandă largă. De asemenea, raportul AM se referă la faptul că aceeași soluție tehnică a fost utilizată pentru accesul cu ridicata la 3G într-un proiect similar și concurent privind serviciile în bandă largă din Irlanda, care a fost aprobat de Comisia Europeană ⁽⁵⁹⁾.

- (87) Potrivit Síminn, reclamantul a susținut în mod fals că ar fi solicitat, în mod repetat și fără succes, acces cu ridicata la rețea și că acest fapt ar fi conferit întreprinderii Síminn un avantaj semnificativ al primului venit. Síminn subliniază că Vodafone a solicitat doar acces pentru servicii de roaming la emițătoarele 3G ale întreprinderii Síminn pentru a oferi comunicații mobile 3G, care nu au nicio legătură cu proiectul în cauză. Síminn afirmă că i-a oferit întreprinderii Vodafone acces la servicii de roaming 3G în condițiile pieței, dar Vodafone a refuzat să încheie un acord. Potrivit Síminn, Vodafone nu a solicitat însă acces cu ridicata sau la revânzare pentru serviciile de internet de mare viteză prin UMTS, ADSL și satelit pentru zonele implicate în proiect.
- (88) Síminn susține că proiectul în cauză nu a avut niciun efect sau a avut un efect minim asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale. În opinia întreprinderii Síminn, nu s-au prezentat dovezi în cazul de față care să indice faptul că aceasta a obținut vreun avantaj economic necuvenit sau că acordul a avut un efect negativ asupra structurii pieței.
- (89) Síminn subliniază că proiectul se referă numai la întreprinderile și persoanele care trăiesc în zonele vizate. Clădirile sunt repartizate în toată țara și nu ar trebui să fie considerate o piață specială. Acestea fac parte, mai degrabă, din ansamblul pieței islandeze a comunicațiilor în bandă largă. În Islanda există peste 109 000 de conexiuni la internet de mare viteză. Proiectul vizează introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda pentru un număr total de 1 788 de clădiri. Dintre cele 1 788 de clădiri, 1 050 au abonament la servicii în bandă largă, iar dintre acestea 559 primesc servicii în bandă largă prin intermediul UMTS. Prin urmare, proiectul afectează doar 0,96 % din piața relevantă, iar cele 559 de clădiri conectate prin UMTS, doar 0,51 %.
- (90) De asemenea, Síminn notează că era la acel moment și este în continuare sub strictă supraveghere atât din partea ICA, cât și a PTA. Síminn, întreprinderea-mamă a acesteia Skipti, precum și Míla, o filială a Skipti, au ajuns la o înțelegere cu ICA la 8 martie 2013, urmată de o decizie a ICA nr. 6/2013, publicată la 26 martie 2013, care garantează că ceilalți concurenți ai Síminn și Míla au același acces la rețelele de telecomunicații fixe de bază ca și filialele întreprinderii Skipti. Prin urmare, orice indiciu de denaturare a concurenței de către Síminn ar conduce la o investigație oficială în numele autorităților menționate anterior.
- (91) Având în vedere considerațiile de mai sus, Síminn concluzionează că efectul global al măsurii ar trebui să fie considerat pozitiv. Măsura este în mod evident în conformitate cu obiectivele stabilite la articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE, întrucât aceasta facilitează dezvoltarea anumitor activități economice (servicii în bandă largă cu amănuntul și cu ridicata) în regiuni îndepărtate și rurale din Islanda. Síminn consideră că proiectul a fost conceput astfel încât să reducă la minimum orice posibil ajutor de stat implicat și denaturarea concurenței. Prin urmare, în cazul în care autoritatea consideră că măsura conține ajutor de stat, Síminn susține că eventualul ajutor este compatibil cu articolul 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.

6. OBSERVAȚII DIN PARTEA RECLAMANTULUI (VODAFONE)

- (92) Prin scrisoarea din 23 decembrie 2013, autoritatea a primit observații și documente suplimentare din partea Vodafone ⁽⁶⁰⁾. Conform plângerii, Fondul ar fi acordat ajutoare de stat ilegale întreprinderii Síminn prin acordul încheiat între cele două părți. Reclamantul susține că procedura de licitație a fost deficitară, întrucât în acordul final dintre Síminn și Fond au fost efectuate modificări semnificative, care au fost realizate la cererea întreprinderii Síminn și au fost foarte favorabile acesteia.

⁽⁵⁸⁾ Document nr. 694646.

⁽⁵⁹⁾ A se vedea decizia Comisiei în cazul N 475/2007, *Sistemul național de bandă largă din Irlanda (NBS)* (JO C 18, 24.1.2009, p. 1).

⁽⁶⁰⁾ Document nr. 694646.

- (93) Potrivit reclamantului, ajutorul de stat nu poate fi exclus în cazul de față făcându-se referire la faptul că oferta întreprinderii Síminn a fost semnificativ mai mică decât ofertele prezentate de celelalte părți. În primul rând, este clar că alți ofertanți nu au avut posibilitatea să prezinte oferte noi la revizuirea proiectului. În al doilea rând, este clar că, din cauza creșterii semnificative a plăților ca urmare a modificărilor efectuate, nu poate fi exclus faptul că întreprinderile concurente ar fi putut depune oferte cu un preț mai mic pentru proiectul modificat.
- (94) Reclamantul susține că accesul mandatat de acordul final a fost limitat la accesul la revânzare, spre deosebire de accesul cu ridicata, prevăzut inițial în documentația de licitație ⁽⁶¹⁾. Reclamantul susține că a solicitat în mod repetat, fără succes, acces cu ridicata la rețea ⁽⁶²⁾. De asemenea, reclamantul notează că răspunsurile privind cerința de acces pe care le-a primit din partea Fondului au fost inadecvate. Potrivit reclamantului, acest lucru a condus la o denaturare inacceptabilă a concurenței și a oferit întreprinderii Síminn un avantaj semnificativ în calitate de primul venit pe piața relevantă.
- (95) Potrivit reclamantului, nimic nu împiedică întreprinderea Síminn să ofere acces pentru servicii de roaming la rețeaua UMTS. Există trei opțiuni generale pentru a oferi acces cu ridicata pe baza standardelor de rețea GSM și, ulterior, UMTS/3G, și anume accesul pentru serviciile cu amănuntul, accesul cu ridicata pentru servicii de roaming și accesul la rețele virtuale.
- (96) Reclamantul observă că Síminn nu au explicat modul în care serviciul va fi periclitat în cazul în care aceasta ar oferi acces pentru servicii de roaming la rețelele sale UMTS/3G. Potrivit reclamantului, Síminn nu își produce singură echipamentul final, care este fabricat de mai mulți producători din întreaga lume și poate fi utilizat și achiziționat de către toți actorii de pe piață. Nu este relevant pentru calitatea serviciului dacă echipamentul conține o cartelă SIM de la Síminn sau de la Vodafone sau orice altă companie de telecomunicații. Potrivit reclamantului, calitatea este aceeași.
- (97) Vodafone subliniază că a prezentat mai multe solicitări întreprinderii Síminn pentru accesul la rețeaua UMTS finanțată de Fondul de telecomunicații. Abia în septembrie 2010, după mai multe reuniuni și scrisori oficiale, Síminn a oferit Vodafone acces pentru servicii de roaming la rețeaua UMTS. Cu toate acestea, accesul a fost oferit în astfel de condiții încât ar fi fost mai viabil pentru Vodafone să-și construiască propria rețea în zona acoperită de program. Conform ofertei, întreprinderea Vodafone i s-a oferit posibilitatea să plătească o taxă anuală de 1 500 000 ISK pentru fiecare dintre emițătorii la care a solicitat acces.
- (98) De asemenea, în opinia reclamantului, nu este clar dacă locațiile suplimentare ar conduce la o creștere semnificativă a costurilor forței de muncă. Prin urmare, justificarea pentru majorarea plăților nu poate să se bazeze doar pe creșterea numărului de locații. În acest sens, trebuie să se ia în considerare, de asemenea, faptul că modificările la acord prevedeau o perioadă de introducere mai lungă, și anume de la 12 la 18 luni. Modificările perioadei de introducere ar implica, în sine, o ocazie de a raționaliza utilizarea personalului în proiect, ceea ce, la rândul său, ar putea, în opinia reclamantului, să diminueze costurile cu forța de muncă. În plus, reclamantul susține că modificările aduse dispozițiilor referitoare la sancțiuni sugerează reducerea sarcinilor suportate în mod normal de o întreprindere.
- (99) De asemenea, reclamantul observă că articolul 12 din documentele de licitație prevede constituirea unei garanții bancare pentru acțiuni în răspundere civilă fără dovada culpei. Cu toate acestea, articolul 13 din acord nu prevede o astfel de garanție, făcând trimitere doar la răspunderea întreprinderii Síminn în temeiul normelor generale în domeniul răspunderii civile. Această modificare ar sugera, de asemenea, o reducere a taxelor suportate în mod normal de o întreprindere. Prin urmare, trebuie să fie evaluate avantajele care decurg din renunțarea la o garanție bancară, și anume costurile aferente furnizării unei astfel de garanții în toamna anului 2008.
- (100) Reclamantul subliniază că acordul a condus la o denaturare semnificativă, continuă și permanentă a concurenței pe piață. Potrivit reclamantului, măsura afectează nu numai concurența în zonele rurale din Islanda, ci are efect asupra întregii țări, având în vedere că unul dintre criteriile pe care le utilizează consumatorii pentru alegerea

⁽⁶¹⁾ Astfel cum se descrie la considerentul 32 de mai sus, documentele de licitație au stabilit inițial o serie de posibile opțiuni de acces în care infrastructura ADSL (a se vedea nota de subsol 28 pentru definiția acestei tehnologii) este utilizată pentru furnizarea serviciului în bandă largă în cauză. Acestea au variat de la opțiuni bazate mai mult pe revânzare (în care solicitantul accesului se bazează în mare măsură pe sistemele/infrastructura operatorului-gazdă) la opțiuni bazate mai mult pe infrastructură (în care solicitantul accesului se bazează, în grade diferite, pe propriile sisteme/infrastructură), fără a mandata, în mod evident, toate aceste opțiuni de acces, astfel cum vor fi discutate în detaliu mai jos. În cazul serviciilor furnizate prin intermediul UMTS (a se vedea nota de subsol 29 pentru definiția acestei tehnologii), documentele de licitație propuneau doar o opțiune de acces bazat pe revânzare.

⁽⁶²⁾ Autoritatea a primit acuzații similare de la o parte interesată, care susține, de asemenea, că a încercat, fără succes, să obțină accesul la nivel cu ridicata la rețeaua întreprinderii Síminn (document nr. 614576).

unei societăți de telecomunicații este gradul de răspândire a rețelei și a serviciilor. În această privință, ar trebui să se remarce faptul că Síminn s-a promovat ca având cele mai răspândite conexiuni la rețea disponibile în Islanda.

- (101) Având în vedere considerațiile de mai sus, reclamantul afirmă că sunt îndeplinite toate condițiile pentru a considera că măsura în cauză implică un ajutor de stat în temeiul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE. În plus, reclamantul susține că presupusa măsură de ajutor nu se califică pentru niciuna dintre derogările relevante și, prin urmare, trebuie considerată ca fiind incompatibilă cu Acordul privind SEE.

7. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

7.1. Hringiðan ehf.

- (102) Întreprinderea Hringiðan a prezentat observații cu privire la decizia de inițiere a procedurii prin scrisoarea din 18 iulie 2013 ⁽⁶³⁾. În observațiile sale, Hringiðan subliniază modificările care au fost realizate în cadrul acordului dintre Síminn și Fond pornind de la documentele de licitație publicate de STC în februarie 2008. De exemplu, Hringiðan constată că, în documentele de licitație, viteza de acces a fost definită ca fiind de cel puțin 2 Mb/s, dar în acord nu exista nicio definiție a ceea ce constituie acces de mare viteză. Hringiðan citează, de asemenea, alte modificări la acord, cum ar fi prelungirea perioadei de introducere, extinderea zonei de introducere, creșterea plății și indexarea plăților la cursul unei monede străine în loc de indicele prețurilor de consum.
- (103) De asemenea, Hringiðan susține că Síminn nu a fost obligată să prezinte o garanție bancară pentru acțiuni de răspundere civilă, în pofida unei obligații clare în acest sens prevăzută la articolul 12 din documentele de licitație ⁽⁶⁴⁾. Potrivit întreprinderii Hringiðan, după încetinirea creșterii economice în Islanda, băncile nu au fost în măsură să furnizeze garanții bancare suficiente pentru întreprinderile private care ar fi putut îndeplini criteriile de licitație impuse de STC. Astfel, după cum susține Hringiðan, se pare că Síminn nu a fost în măsură să furnizeze o garanție bancară obligatorie în cadrul procedurii de licitație și că, prin urmare, garanția pe care a furnizat-o nu a fost obligatorie pentru banca care a eliberat-o.
- (104) Potrivit întreprinderii Hringiðan, modificările sus-menționate sunt toate favorabile întreprinderii Síminn și, în consecință, acordul în cauză constituie un ajutor de stat care este incompatibil cu funcționarea Acordului privind SEE.

7.2. Nova ehf.

- (105) Întreprinderea Nova a prezentat observații autorității prin scrisoarea din 18 decembrie 2013 ⁽⁶⁵⁾. Potrivit întreprinderii Nova, măsura în cauză nu trece testul comparativ prin faptul că nu există o obligație clară și efectivă de acordare a accesului cu ridicata, cu principii de stabilire a prețurilor definite în mod clar. În opinia Nova, aceasta conferă întreprinderii Síminn un avantaj disproporționat care cauzează denaturări ale concurenței.
- (106) Nova subliniază că acordarea de acces cu ridicata efectiv pentru părțile terțe la o infrastructură de bandă largă subvenționată este o componentă obligatorie a oricărei măsuri de stat care finanțează construirea unei noi infrastructuri de bandă largă. Pentru a evita denaturarea concurenței pe piețele de telecomunicații în care este implicat un ajutor de stat, operatorilor terți ar trebui să li se acorde acces cu ridicata efectiv într-o manieră neutră din punct de vedere tehnologic și suficient de adaptată la nevoile de acces ale acestora.
- (107) Potrivit întreprinderii Nova, termenii acordului au fost modificați în raport cu documentele de licitație și întreprinderea Síminn a fost obligată să furnizeze numai acces cu ridicata la rețeaua ADSL, în timp ce accesul prevăzut la rețeaua UMTS/3G a fost limitat doar la acces la revânzare. Potrivit întreprinderii Nova, autoritățile islandeze sau întreprinderea Síminn nu au oferit explicații privind motivul pentru care este necesar din punct de vedere tehnic ca Síminn să aibă acces și control deplin asupra rețelei UMTS în vederea asigurării calității și a nivelurilor de serviciu specificate și, în consecință, oferă numai acces la revânzare.

⁽⁶³⁾ Document nr. 679306.

⁽⁶⁴⁾ Potrivit Hringiðan, unul dintre principalele motive pentru respingerea ofertei sale de către STC a fost lipsa unei garanții bancare suficiente.

⁽⁶⁵⁾ Document nr. 694292.

- (108) În opinia întreprinderii Nova, lipsa unei obligații clare de a asigura un acces cu ridicata efectiv oferă întreprinderii Síminn un avantaj concurențial în raport cu partea de rețeaua 3G care a fost construită în conformitate cu acordul. De asemenea, aceasta oferă întreprinderii Síminn un avantaj competitiv în cadrul pieței cu amănuntul în ansamblu, având în vedere extinderea generală a sferei de acoperire a rețelelor de telefonie mobilă ale Síminn. Acest lucru permite întreprinderii Síminn să își creeze o bază de clienți cu utilizatori finali și să își crească cotele de piață, fără o concurență eficientă din partea operatorilor terți. În plus, chiar dacă Nova ar dobândi acces la revânzare la rețeaua UMTS/3G, aceasta nu ar fi în măsură să își diferențieze serviciile de vânzare cu amănuntul din punct de vedere al prețului sau al caracteristicilor serviciului furnizat de cele oferite de Síminn.
- (109) Nova susține că a solicitat în mod repetat acces cu ridicata la rețeaua 3G a întreprinderii Síminn, fără a înregistra progrese. Prin urmare, în opinia întreprinderii Nova, Síminn nu a intenționat niciodată să furnizeze întreprinderii Nova un grad rezonabil de acces la rețea.
- (110) De asemenea, Nova notează că nimic din discuțiile sale cu Síminn nu a sugerat că accesul cu ridicata la rețea ar fi imposibil sau dificil din punct de vedere tehnic. În opinia Nova, acest lucru pare să indice că necesitatea tehnică menționată anterior ca Síminn să aibă acces și control deplin asupra rețelei UMTS în vederea asigurării calității specificate și a nivelurilor de serviciu nu poate fi justificată.
- (111) Având în vedere considerațiile de mai sus, Nova susține că Síminn a beneficiat de un avantaj neloial, care denaturează concurența și constituie o încălcare a articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE.

8. RĂSPUNSURILE AUTORITĂȚILOR ISLANDEZE LA OBSERVAȚIILE DIN PARTEA RECLAMANTULUI ȘI A PĂRȚILOR INTERESATE

8.1. Răspuns la observațiile primite de la reclamant (Vodafone)

- (112) Autoritățile islandeze și-au prezentat observațiile și comentariile la observațiile formulate de reclamant și de părțile interesate, prin scrisoarea din 28 februarie 2014 ⁽⁶⁶⁾. Autoritățile islandeze consideră că este foarte puțin probabil ca extinderea domeniului de aplicare să fi condus la o scădere a ofertei primite de la Vodafone sau, de asemenea, de la alte întreprinderi concurente. Astfel cum se arată la considerentul 18 de mai sus, Vodafone a prezentat două oferte pentru conectarea celor 1 118 clădiri identificate inițial în documentele de licitație. Prima ofertă de la Vodafone s-a ridicat la aproximativ 2,2 miliarde ISK, iar a doua ofertă s-a ridicat la aproximativ 1,8 miliarde ISK. Cu toate acestea, oferta inițială a întreprinderii Síminn s-a ridicat la 379 de milioane ISK, și a ajuns la aproximativ 606 milioane ISK preț ajustat pentru domeniul final de aplicare cuprinzând 1 788 de locații, și anume inclusiv cele 670 de clădiri suplimentare. Potrivit autorităților islandeze, este logic să se presupună că o ofertă adaptată de la Vodafone ar fi fost semnificativ mai mare decât oferta inițială, având în vedere creșterea domeniului de aplicare și a costurilor pentru echipamente.
- (113) Potrivit autorităților islandeze, afirmația reclamanților potrivit căreia locațiile suplimentare nu determină în mod necesar o creștere obligatorie a costurilor este nefondată. Síminn a confirmat autorităților islandeze că locațiile suplimentare au determinat creșterea costului proiectului. Creșterea costurilor s-a datorat faptului că locațiile suplimentare erau diferite din punct de vedere geografic de zonele inițiale și erau răspândite pe suprafețe mari în Islanda.
- (114) Autoritățile islandeze reiterează că scopul preconizat al proiectului în cauză nu a fost de a furniza servicii mobile de date sau servicii vocale de telefonie mobilă, de exemplu servicii de „roaming 3G”, care nu au fost niciodată destinate să facă parte din proiect. Din aceasta rezultă că documentele de licitație nu prevăd nicio formă de acces pentru servicii de roaming ca parte a soluției furnizate. Acordul cu Síminn nu s-a modificat în niciun fel, ca formă sau mod de prezentare. Problemele tehnice asociate cu oferirea accesului la servicii de roaming sunt, așadar, lipsite de relevanță pentru acest proiect specific, având în vedere că accesul la servicii de roaming mobil nu a făcut niciodată parte din proiect. Autoritățile islandeze subliniază faptul că „criteriul explicit privind accesul cu ridicata din procedura de licitație” nu a fost eliminat și este reflectat în acordul cu Síminn. Cu toate acestea, sunt folosite diferite metode pentru punerea în aplicare a accesului cu ridicata în funcție de tehnologia utilizată în

⁽⁶⁶⁾ Document nr. 701089.

cadrul proiectului, și anume ADSL sau UMTS/3G. Prin urmare, în opinia autorităților islandeze, problema accesului cu ridicata în general pare să se bazeze pe neînțelegerea fundamentală că accesul la serviciile de roaming trebuia să facă parte din proiect.

- (115) În ceea ce privește metodologia prețului mediu unitar, autoritățile islandeze notează că se bazează pe capitolul 2.3.4 din documentele de licitație, intitulat „Noi conexiuni și obligația de conectare”. Capitolul respectiv prevede în mod expres utilizarea metodei prețului mediu în momentul evaluării costului locațiilor noi care sunt adăugate la proiect. Potrivit autorităților islandeze, această abordare este, de asemenea, în concordanță cu practicile recunoscute în dreptul contractual islandez.
- (116) În sfârșit, potrivit autorităților islandeze, Fondul a primit o garanție bancară pe deplin valabilă de la banca New Kaupþing (în prezent Arion Bank hf.), datată 17 februarie 2009, care este inclusă ca anexă la acordul final.

8.2. Răspuns la observațiile primite de la Hringiðan ehf.

- (117) Autoritățile islandeze resping atât argumentele invocate de întreprinderea Hringiðan în ceea ce privește existența ajutoarelor de stat, cât și argumentele referitoare la incompatibilitatea presupusului ajutor de stat cu funcționarea Acordului privind SEE. De asemenea, autoritățile islandeze au identificat mai multe erori de fapt în scrisoarea întreprinderii Hringiðan și consideră că este necesar să le abordeze.
- (118) În ceea ce privește garanțiile bancare, autoritățile islandeze consideră că declarația prezentată acestora de Glitnir Bank, în numele întreprinderii Hringiðan, nu a fost suficientă, întrucât aceasta doar afirma că Glitnir Bank era „pregătită să aibă în vedere furnizarea unei garanții”, în timp ce ofertantul câștigător, întreprinderea Síminn, a fost în măsură să obțină o garanție valabilă de la banca New Kaupþing. Garanția furnizată de Síminn prevedea că banca New Kaupþing era dispusă să „furnizeze o garanție bancară pentru proiect”. De asemenea, autoritățile islandeze notează că documentul furnizat de Hringiðan a fost transmis cu mult timp după expirarea termenului prelungit.
- (119) Autoritățile islandeze subliniază că oferta prezentată de întreprinderea Hringiðan pentru domeniul inițial de 1 119 clădiri a fost cu mult mai mare decât oferta selectată, și anume aceasta s-a ridicat la 1 297 257 098 ISK, comparativ cu oferta făcută de întreprinderea Síminn, care a fost de 379 000 000 ISK. Mai mult, autoritățile islandeze notează că suma convenită în final între autoritățile islandeze și întreprinderea Síminn după extinderea domeniului de aplicare a proiectului este mai mică decât oferta depusă de întreprinderea Hringiðan.

8.3. Răspuns la observațiile primite de la Nova ehf.

- (120) Potrivit autorităților islandeze, acordul precizează în mod clar procentul minim de reducere pentru vânzările cu ridicata pe care Síminn trebuie să îl ofere altor furnizori de servicii. Cu toate acestea, Síminn este liberă să negocieze rate de reducere mai mari. Autoritățile islandeze reiterează faptul că accesul pentru serviciile de roaming la partea UMTS/3G din rețea nu face parte din proiect și, în consecință, accesul cu ridicata la proiect nu include accesul pentru servicii de roaming. Prin urmare, rezultatele negocierilor prealabile între Síminn și Nova privind accesul la servicii de roaming nu intră în domeniul de aplicare a proiectului.
- (121) Mai mult, autoritățile islandeze nu sunt deloc de acord cu afirmația întreprinderii Nova potrivit căreia răspunsurile Fondului din 23 iulie 2009 au fost inadecvate și pur și simplu au ignorat problemele de bază. Potrivit autorităților islandeze, răspunsul Fondului este destul de clar în ceea ce privește chestiunea serviciilor de roaming în rețelele mobile 3G, care pare să fie principala problemă care stă la baza plângerii și a răspunsurilor ulterioare ale operatorilor de pe piață. Răspunsul prevede: „Prezentul contract nu acoperă serviciile vocale de telefonie mobilă 3G sau serviciile mobile în bandă largă la clădiri identificate sau la zona înconjurătoare. Serviciul contractat este livrat de fapt de la un port de router în interiorul caselor sau locurilor de muncă. Alte servicii care sunt sau ar putea fi oferite de emițătoarele 3G ale vânzătorilor sunt în afara domeniului de aplicare a contractului.”

II. EVALUARE

1. PREZENȚA AJUTORULUI DE STAT

(122) Articolul 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE prevede următoarele:

„Exceptând cele prevăzute în prezentul acord, orice ajutor acordat de statele membre ale CE, statele AELS sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri este incompatibil cu funcționarea prezentului acord, în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre părțile contractante.”

(123) Aceasta implică faptul că o măsură constituie ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: măsura: (i) este acordată de stat sau prin intermediul resurselor de stat; (ii) conferă un avantaj economic selectiv beneficiarului; (iii) este susceptibilă să aibă un impact asupra comerțului dintre părțile contractante și să denatureze concurența.

(124) În următoarele capitole, finanțarea de către stat a proiectului sus menționat va fi evaluată în funcție de aceste criterii.

1.1. Prezența resurselor de stat

(125) În conformitate cu articolul 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE, o măsură trebuie să fie acordată de stat sau prin intermediul resurselor de stat pentru a constitui ajutor de stat.

(126) Statul, în sensul articolului 61 alineatul (1), cuprinde toate organismele administrației de stat, de la administrația centrală la cea la nivel de oraș sau la cel mai scăzut nivel administrativ, precum și întreprinderile și organismele publice ⁽⁶⁷⁾.

(127) Fondul, astfel cum este descris mai sus, este instituit prin lege și este deținut de statul islandez, care alocă resursele Fondului prin bugetul anual de stat. Prin urmare, primul criteriu de la articolul 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE este îndeplinit.

1.2. Întreprindere

(128) Pentru a constitui ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE, măsura trebuie să confere un avantaj unei întreprinderi. Întreprinderile sunt entități care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul lor juridic și de modul în care sunt finanțate ⁽⁶⁸⁾. Activitățile economice sunt activități care constau în furnizarea de bunuri sau servicii pe o piață ⁽⁶⁹⁾.

(129) Síminn este cel mai mare operator de telecomunicații din Islanda, oferind servicii precum servicii de telefonie mobilă, servicii de telefonie fixă, servicii de internet și servicii de televiziune pe piața islandeză. Prin urmare, este clar că orice ajutor implicat în acordul dintre Síminn și Fond a fost acordat unei întreprinderi.

⁽⁶⁷⁾ A se vedea Decizia nr. 55/05/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 11 martie 2005 de a închide procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 1 alineatul (2) din partea I a Protocolului 3 la Acordul privind Autoritatea de Supraveghere și Curtea de Justiție cu privire la vânzarea a 1 744 de apartamente de închiriat în Oslo (Norvegia) (JO L 324, 23.11.2006, p. 11 și Suplimentul SEE nr. 56, 23.11.2006, p. 1), secțiunea II.3., p. 19, cu mai multe referințe.

⁽⁶⁸⁾ Hotărârea în cauza *Höfner și Elser/Macroton*, C-41/90, EU:C:1991:161, punctele 21-23, și hotărârea în cauza *E-5/07 Private Barneholders Landsforbund/Autoritatea AELS de Supraveghere* [2008] AELS Ct. Rep. 61, punctul 78.

⁽⁶⁹⁾ Hotărârea în cauza *Ministero dell'Economica e delle Finanze/Cassa di Risparmio di Firenze SpA*, C222/04, EU:C:2006:8, punctul 108.

1.3. Favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri

- (130) În primul rând, măsura de ajutor trebuie să confere întreprinderii beneficiare un avantaj economic pe care aceasta nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață ⁽⁷⁰⁾. O măsură de ajutor de stat poate lua diferite forme și trebuie să fie evaluată în funcție de efectele sale ⁽⁷¹⁾. Forma cea mai frecventă a unui astfel de avantaj este acordarea unei subvenții, și anume o plată în numerar sau în natură, efectuată în sprijinul unei întreprinderi, alta decât plata efectuată de cumpărător sau consumator pentru produsele sau serviciile pe care le produce întreprinderea respectivă ⁽⁷²⁾.
- (131) În speță, finanțarea proiectului de către autoritățile publice a oferit furnizorului de rețea selectat un avantaj economic care ar fi fost acoperit în mod normal din bugetul acestuia și a permis operatorului selecționat să ofere o rețea în bandă largă în condiții care nu sunt disponibile pe piață. În plus, nu se poate exclude faptul că sprijinul financiar a permis întreprinderii Síminn, ca ofertant câștigător, să își desfășoare activitățile comerciale legate de rețea în condiții care, în caz contrar, nu ar fi existat în absența măsurii ⁽⁷³⁾.
- (132) Deși o procedură de licitație competitivă tinde să reducă valoarea ajutorului financiar necesar și să evite profiturile excesive, ajutorul va permite operatorului să ofere servicii cap la cap, *prima facie* la prețuri mai mici decât dacă ar trebui să suporte toate costurile în sine și astfel să atragă un număr mai mare de clienți decât în condiții normale de piață. De asemenea, operatorul selectat va dobândi dreptul de proprietate asupra rețelei, precum și alte active corporale și necorporale obținute cu fonduri de stat (de exemplu, echipamente, relațiile cu clienții), chiar și după sfârșitul duratei de viață a proiectelor. Având în vedere cele de mai sus, este evident că operatorul selectat a beneficiat de un avantaj economic ⁽⁷⁴⁾.
- (133) De asemenea, autoritatea observă că măsura are drept obiectiv îmbunătățirea furnizării de servicii în bandă largă pentru utilizatorii rezidențiali existenți, precum și pentru utilizatorii comerciali în zonele în cauză. În timp ce utilizatorii rezidențiali nu fac obiectul normelor în materie de ajutoare de stat, întreprinderile din zonele vizate vor beneficia, în ultimă instanță, de pe urma ameliorării serviciilor și a acoperirii comunicațiilor în bandă largă în comparație cu ceea ce s-ar furniza pe o bază pur comercială.
- (134) În al doilea rând, măsura de ajutor trebuie să fie selectivă, și anume aceasta trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producerea anumitor bunuri”. Finanțarea publică a rețelei în bandă largă în zonele rurale din Islanda a fost acordată întreprinderii Síminn, în calitate de ofertant câștigător. Întrucât Síminn este singurul beneficiar al fondurilor de stat, autoritatea concluzionează că măsura este selectivă.

1.4. Denaturarea concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale dintre părțile contractante

- (135) Măsura trebuie să fie susceptibilă să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre părțile contractante la Acordul privind SEE pentru a fi considerată ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE.
- (136) Conform unei jurisprudențe constante, nu este necesar să se stabilească faptul că ajutorul are un efect real asupra schimburilor comerciale dintre părțile contractante la Acordul privind SEE și că este denaturată concurența în mod efectiv, ci doar să se examineze dacă ajutorul este susceptibil să afecteze astfel de schimburi și să denatureze concurența ⁽⁷⁵⁾. În plus, nu este necesar ca beneficiarul ajutorului însuși să fie implicat în schimburi comerciale în cadrul SEE. Chiar și o subvenție publică acordată unei întreprinderi care furnizează doar servicii locale sau

⁽⁷⁰⁾ Hotărârea în cauza *Franța/Comisia*, C-301/87, EU:C:1990:67, punctul 41; hotărârea în cauza *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen/Înalta Autoritate a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului*, cauza 30/59, EU:C:1961:2, punctul 19; hotărârea în cauza *Franța/Comisia (Kimberly Clark)*, C-241/94, EU:C:1996:353, punctul 34, și hotărârea în cauza *Fleuren Compost*, T-109/01, EU:T:2004:4, punctul 53.

⁽⁷¹⁾ Hotărârea în cauza *Comisia/EDF și alții*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punctul 77 și jurisprudența citată. A se vedea, de asemenea, hotărârea în cauza *Bouygues/Comisia*, cauzele C-399/10 și C-401/10 P, EU:C:2013:175, punctul 102.

⁽⁷²⁾ Hotărârea în cauza *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen/Înalta Autoritate a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului*, cauza 30/59, punctul 9 și urm.

⁽⁷³⁾ A se vedea Decizia nr. 231/11/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 13 iulie 2011 privind dezvoltarea rapidă a unei rețele de acces de generație următoare în zonele rurale ale municipiului Tromsø (JO C 10, 12.1.2012, p. 5 și Suplimentul SEE nr. 2, 12.1.2012, p. 3), secțiunea II.1.2, și decizia Comisiei în cazul SA.33063 *Italia Trentino NGA* (JO C 323, 24.10.2012, p. 6), considerentul 77.

⁽⁷⁴⁾ Decizia Comisiei N 14/2008 – Regatul Unit, *Banda largă în Scoția – Extinderea rețelelor în bandă largă* (JO C 150, 17.6.2008, p. 3), considerentul 37.

⁽⁷⁵⁾ Cauza E-6/98 *Guvernul Norvegiei/Autoritatea AELS de Supraveghere* [1999] AELS Ct. Rep. 76.

regionale și care nu furnizează servicii în afara statului său de origine poate avea totuși incidență asupra schimburilor comerciale în cazul în care activitatea internă poate fi menținută sau sporită, ca urmare a ajutorului acordat, cu consecința că sunt reduse șansele întreprinderilor stabilite în alte state părți contractante ⁽⁷⁶⁾.

- (137) Implicarea publică în dezvoltarea infrastructurii pentru furnizarea de servicii de comunicații electronice afectează condițiile de piață existente prin consolidarea poziției furnizorului de rețea selectat în raport cu concurenții săi.
- (138) Beneficiarul măsurii va fi activ în dezvoltarea unei infrastructurii de rețea în bandă largă pe o piață pe care participanți din alte state SEE pot pătrunde direct sau prin implicare financiară. În general, piețele serviciilor de comunicații electronice (inclusiv piețele de vânzare cu ridicata și cu amănuntul pentru comunicațiile în bandă largă) sunt deschise schimburilor comerciale și concurenței între operatori și furnizorii de servicii de pe întreg teritoriul SEE.
- (139) Prin urmare, autoritatea concluzionează că măsura este susceptibilă să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale în cadrul SEE.

1.5. Finanțarea unui serviciu public și testul *Altmark*

- (140) Autoritățile islandeze și întreprinderea *Síminn* consideră că respectiva contribuție poate fi caracterizată drept finanțarea unui serviciu public, că sunt îndeplinite cele patru criterii cumulative ale testului *Altmark* și că, din acest motiv, măsura nu constituie ajutor de stat.
- (141) Hotărârea Curții de Justiție în cauza *Altmark* a furnizat clarificări cu privire la condițiile în care compensația pentru obligația de serviciu public nu constituie ajutor de stat din cauza absenței oricărui avantaj ⁽⁷⁷⁾. Cu toate acestea, pentru ca o astfel de compensare să nu fie calificată drept ajutor de stat într-un anumit caz, trebuie să fie îndeplinite toate cele patru condiții principale, denumite în mod obișnuit criteriile *Altmark* ⁽⁷⁸⁾.
- (142) Cele patru criterii cumulative ale testului *Altmark* sunt următoarele: (i) beneficiarului unui mecanism de finanțare de stat pentru un SIEG trebuie să i se încredințeze în mod oficial sarcina de furnizare și prestare a unui SIEG, ale cărei obligații trebuie să fie clar definite; (ii) parametrii de calcul ai compensației trebuie să fie stabiliți în prealabil, într-o manieră obiectivă și transparentă, pentru a evita ca aceasta să confere un avantaj economic care ar putea favoriza întreprinderea beneficiară față de întreprinderile concurente; (iii) compensația nu poate depăși necesarul pentru acoperirea integrală sau parțială a costurilor survenite din lichidarea SIEG, luând în considerare încasările relevante și un profit rezonabil din lichidarea acestor obligații; și (iv) în cazul în care beneficiarul nu este ales în baza unei proceduri de achiziții publice, nivelul compensației acordate trebuie să fie determinat pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere tipică, bine gestionată le-ar fi suportat în executarea obligațiilor respective, luând în considerare încasările relevante și un profit rezonabil.
- (143) În general, statele AELS care fac parte din SEE au o largă putere de apreciere în ceea ce privește identificarea unui serviciu drept SIEG, urmând în același timp jurisprudența relevantă care stabilește principiile generale care trebuie respectate ⁽⁷⁹⁾. Furnizarea unei acoperiri corespunzătoare a serviciilor în bandă largă pentru toți cetățenii, în zone în care nu există alți operatori care oferă sau care vor oferi astfel de servicii în viitorul apropiat, ar putea fi caracterizată ca fiind un SIEG ⁽⁸⁰⁾. În principiu, compensația pentru obligația de serviciu public poate fi acordată, prin urmare, unei întreprinderi însărcinate cu construirea și exploatarea unei rețele de comunicații în bandă largă.

⁽⁷⁶⁾ Hotărârea în cauza *Libert și alții*, cauzele conexate C-197/11 și C-203/11, EU:C:2013:288, punctele 76-78.

⁽⁷⁷⁾ Hotărârea în cauza *Altmark Trans GmbH și Regierungspräsident Magdeburg*, C-280/00.

⁽⁷⁸⁾ Hotărârea în cauza *Altmark Trans GmbH și Regierungspräsident Magdeburg*, C-280/00, punctele 87-93.

⁽⁷⁹⁾ A se vedea Orientările autorității pentru aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general (denumite în continuare „Orientările autorității privind SIEG”), disponibile online la: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-VI—Compensation-granted-for-the-provision-of-services-of-general-economic-interest.pdf>

⁽⁸⁰⁾ Astfel cum s-a stabilit anterior de către Comisie în ceea ce privește accesul la serviciile în bandă largă, de exemplu, în decizia Comisiei N 381/04, *Pyrénées-Atlantiques* (JO C 162, 2.7.2005, p. 5). A se vedea, de asemenea, punctul 49 din Orientările autorității privind SIEG și punctul 22 din Orientările din 2010 ale autorității privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelilor în bandă largă. Autoritatea va aborda relevanța acestor orientări în secțiunea II.3.1 din prezenta decizie.

În conformitate cu punctul 16 din Orientările privind rețelele în bandă largă, acest lucru este valabil dacă se poate demonstra că este posibil ca investitorii privați să nu fie în măsură în viitorul apropiat (o perioadă de trei ani) să asigure o acoperire adecvată a serviciilor în bandă largă pentru toți cetățenii sau utilizatorii, lăsând astfel neconectată o parte importantă a populației. În consecință, o rețea finanțată din fonduri publice înființată în zonele albe pentru toți utilizatorii potențiali, comerciali sau privați, poate fi sprijinită prin compensații pentru o obligație de serviciu public. Pentru aceasta trebuie însă să fie îndeplinite o serie de condiții, în special cele prevăzute la punctele 17-23 din Orientările privind rețelele în bandă largă.

- (144) Autoritățile islandeze au descris motivele pentru care introducerea unei rețele de comunicații în bandă largă în zonele rurale care nu beneficiază de investiții private trebuie să fie finanțată de către stat în interesul economic general. După consultarea părților interesate prin efectuarea unui exercițiu de cartografiere și analiză a acoperirii, s-a stabilit că respectivele clădiri nu ar fi deservite de infrastructura de internet de mare viteză în condiții de piață în următorii trei ani. Autoritățile islandeze au evidențiat motivele pentru care consideră că este importantă evitarea unui „decalaj digital” între zonele urbane și cele rurale.
- (145) Economia furnizării de servicii în bandă largă este de așa natură încât piața nu va considera întotdeauna că este profitabil să investească în acest domeniu în toate zonele. Datorită economiilor legate de densitate, introducerea rețelor în bandă largă este mai rentabilă, în general, acolo unde cererea potențială este mai ridicată și mai concentrată, și anume în zonele dens populate. Date fiind costurile fixe ridicate ale investiției, costurile unitare cresc foarte mult pe măsură ce densitatea populației scade. Prin urmare, rețelele în bandă largă prezintă tendința de a acoperi în condiții de rentabilitate doar o parte a populației. Depărtarea, cum ar fi distanțele mai mari de la infrastructura de telecomunicații existentă, ar putea, de asemenea, să determine o creștere semnificativă a costurilor de investiții necesare pentru dezvoltarea adecvată a rețelor în bandă largă ⁽⁸¹⁾.
- (146) De regulă, regiunile insuficient deservite sunt zone rurale cu o densitate scăzută a populației, în care furnizorii comerciali nu au stimulente de natură economică pentru a investi în rețele de comunicații electronice pentru a furniza servicii în bandă largă adecvate. Acest lucru poate conduce la un „decalaj digital” între zonele care au acces adecvat la servicii în bandă largă și cele care nu beneficiază de un astfel de acces. În consecință, este în interesul economic general declarat ca statele SEE să utilizeze fonduri publice pentru a facilita conectivitatea în zone care, altfel, nu ar fi deservite de rețelele de internet de mare viteză, în prezent sau în viitorul apropiat ⁽⁸²⁾.
- (147) Autoritățile islandeze au demonstrat necesitatea intervenției acestora. Astfel cum se arată în capitolul 2.1.2 din partea I de mai sus, autoritățile au confirmat că există o lipsă acută de acoperire a serviciilor în bandă largă de mare viteză în zonele în cauză. În plus, cartografierea și analiza acoperirii au arătat că nu există niciun plan de investiții pentru conectarea clădirilor în viitorul apropiat, având în vedere nivelul scăzut de atractivitate comercială pentru operatorii privați, întrucât toate clădirile erau situate în zone cu densitate redusă a populației.
- (148) În plus, Síminn pare să fi primit un mandat clar, atribuit prin intermediul acordului, care, în conformitate cu Orientările autorității privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general („Orientările autorității privind SIEG”), poate fi considerat drept actul de atribuire necesar ⁽⁸³⁾. În conformitate cu mandatul acordat întreprinderii Síminn, infrastructura de bandă largă care urmează să fie dezvoltată ar trebui să furnizeze conectivitate universală pentru toți utilizatorii dintr-o anumită zonă. Rețeaua și serviciul urmau să fie extinse la toate gospodăriile în care cel puțin o persoană a fost înregistrată și a avut reședința pe tot parcursul anului și la întreprinderile care își desfășoară activitatea pe tot parcursul anului.
- (149) De asemenea, în conformitate cu punctele 19-20 din Orientările privind rețelele în bandă largă, o rețea finanțată din fonduri publice trebuie să fie construită astfel încât să permită accesul cu ridicata altor furnizori de servicii de internet. Furnizorii de servicii internet respectivi ar trebui să poată să cumpere, la cerere, serviciul de bază de la Síminn, la prețuri cu ridicata și ar trebui să poată oferi servicii prin rețea clienților lor pe piața cu amănuntul. Accesul trebuie să fie acordat prin mijloace convenabile și toți furnizorii de servicii de internet trebuie să beneficieze de egalitate de servicii și egalitate de acces la rețea, indiferent de tipul lor de conexiune cu vânzătorul.

⁽⁸¹⁾ A se vedea Decizia nr. 444/13/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 13 noiembrie 2013 privind dezvoltarea unei rețele de acces de generație următoare în municipiul Skeiða- og Gnúpverjahreppur (JO C 66, 6.3.2014, p. 6 și Suplimentul SEE nr. 14, 6.3.2014, p. 1), considerentul 72.

⁽⁸²⁾ A se vedea Decizia nr. 444/13/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 13 noiembrie 2013 privind dezvoltarea unei rețele de acces de generație următoare în municipiul Skeiða- og Gnúpverjahreppur (JO C 66, 6.3.2014, p. 6 și Suplimentul SEE nr. 14, 6.3.2014, p. 1), considerentul 73.

⁽⁸³⁾ A se vedea punctul 52 din Orientările autorității privind SIEG.

Prin urmare, Síminn nu poate refuza accesul la infrastructură pe o bază discreționară și/sau discriminatorie. De asemenea, încredințarea unei misiuni de serviciu public și ajutorul vizează numai dezvoltarea unei rețele și furnizarea serviciilor aferente de acces cu ridicata, fără a include serviciile de comunicații cu amănuntul.

- (150) Cu toate acestea, faptul că nivelul compensației pentru cele 670 de clădiri care au fost adăugate la proiect după retragerea WBS de pe piață a fost decis după ce Síminn câștigase licitația ridică probleme în ceea ce privește restul criteriilor *Altmark*. Parametrii pentru calcularea compensației pentru unitățile suplimentare nu au fost stabiliți în prealabil, într-o manieră obiectivă și transparentă, ci mai degrabă, astfel cum au confirmat autoritățile islandeze, aceștia au fost stabiliți după procedura de achiziții publice ținând seama de prețul unitar mediu din oferta inițială prezentată de Síminn.
- (151) Prin urmare, deși întreprinderea Síminn a fost selectată ca furnizor de servicii în conformitate cu o procedură de achiziții publice, numai compensația pentru primele 1 118 clădiri s-a bazat pe procesul de achiziții publice. Compensația pentru cele 670 de clădiri suplimentare a fost stabilită după ce Síminn câștigase licitația. De asemenea, autoritatea nu a primit informații care să indice că autoritățile islandeze au efectuat o analiză comparativă, cu o întreprindere tipică, bine gestionată și dotată în mod corespunzător, cu privire la costurile care ar putea fi suportate pentru construirea și exploatarea rețelei în bandă largă pentru clădirile suplimentare.
- (152) Având în vedere cele de mai sus, autoritatea concluzionează că măsura în cauză nu îndeplinește toate criteriile *Altmark*.

1.6. Concluzie cu privire la prezența ajutorului de stat

- (153) Având în vedere considerațiile de mai sus, autoritatea concluzionează că măsura în cauză cuprinde elemente de ajutor de stat în sensul articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE. În condițiile menționate mai sus, este necesar, prin urmare, să se stabilească dacă măsura poate fi considerată ca fiind compatibilă cu funcționarea Acordului privind SEE.

2. CERINȚE PROCEDURALE

- (154) În conformitate cu articolul 1 alineatul (3) din partea I a Protocolului 3, „Autoritatea AELS de Supraveghere este informată în timp util, pentru a i se permite să prezinte observații, în legătură cu orice planuri de acordare sau de modificare a unui ajutor. [...] Statul în cauză nu își va pune în aplicare măsurile propuse până când procedura nu va avea drept rezultat o decizie finală”.
- (155) Autoritățile islandeze nu au notificat autorității măsura de ajutor. În plus, prin organizarea licitației și finanțarea dezvoltării rețelelor în bandă largă în zonele rurale, autoritățile islandeze au pus în aplicare măsurile înainte ca autoritatea să fi adoptat o decizie finală. În consecință, autoritatea concluzionează că autoritățile islandeze nu și-au îndeplinit obligațiile în conformitate cu articolul 1 alineatul (3) partea I din Protocolul 3. Prin urmare, acordarea oricărui ajutor implicat trebuie să fie considerată ilegală.

3. COMPATIBILITATEA AJUTORULUI

3.1. Introducere

- (156) Măsurile de sprijin care intră sub incidența articolului 61 alineatul (1) din Acordul privind SEE sunt, în general, incompatibile cu funcționarea Acordului privind SEE, cu excepția cazului în care acestea pot beneficia de o derogare în temeiul articolului 61 alineatul (2) sau alineatul (3) sau al articolului 59 alineatul (2) din Acordul privind SEE și sunt necesare, proporționale și nu cauzează o denaturare nejustificată a concurenței. Autoritățile islandeze susțin că orice ajutor implicat în acordul dintre Fond și Síminn este compatibil cu articolul 61 alineatul (3) din Acordul privind SEE.

- (157) În temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE, „ajutorul acordat pentru facilitarea dezvoltării anumitor activități economice sau a anumitor domenii economice” poate fi considerat compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE, atunci când un astfel de ajutor nu afectează în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale și concurența în SEE într-o măsură care este considerată ca fiind contrară interesului comun.
- (158) Orientările autorității privind rețelele în bandă largă aplicabile în prezent includ o interpretare detaliată a articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE în ceea ce privește sectorul în cauză ⁽⁸⁴⁾. Orientările anterioare referitoare la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelor în bandă largă („Orientările din 2010 privind rețelele în bandă largă”) au fost adoptate inițial la 3 februarie 2010 și, prin urmare, nu erau în vigoare la momentul în care Sîmînn și Fondul au încheiat acordul. Cu toate acestea, Orientările privind rețelele în bandă largă se bazează pe jurisprudența existentă și pe practica decizională a Comisiei Europene ⁽⁸⁵⁾. Prin urmare, autoritatea nu va aplica Orientările privind rețelele în bandă largă în mod direct, ci mai degrabă va evalua acordul având în vedere principiile fundamentale privind ajutoarele de stat pentru infrastructura de bandă largă care sunt descrise în orientările menționate anterior și luând în considerare jurisprudența și practica decizională existente la momentul semnării acordului și care au continuat în cauzele mai recente.

3.2. Distincția între zonele albe, gri și negre în ceea ce privește rețelele în bandă largă de bază

- (159) În conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă, pentru a se putea efectua o evaluare a compatibilității finanțării publice a proiectelor în domeniul comunicațiilor în bandă largă, regiunea în care se vor instala noile rețele în bandă largă trebuie definită ca o zonă albă, gri sau neagră ⁽⁸⁶⁾.
- (160) „Zonă albă” se referă la o zonă în care nu există infrastructură în bandă largă și este puțin probabil ca o astfel de infrastructură să fie dezvoltată în viitorul apropiat. Autoritatea acceptă faptul că, prin acordarea de sprijin financiar pentru furnizarea de servicii de comunicații în bandă largă în zone în care acestea nu este disponibile în prezent, statele AELS urmăresc obiective autentice de coeziune și dezvoltare economică și, în consecință, este probabil ca intervenția lor să fie conformă interesului comun, în măsura în care sunt respectate condițiile prezentate în secțiunea 3.3 de mai jos.
- (161) „Zonă gri” se referă la o zonă în care este prezent un operator de rețea și este improbabil să se dezvolte o altă rețea în viitorul apropiat. Simpla existență a unui singur operator de rețea nu înseamnă neapărat că nu există nicio disfuncționalitate a pieței sau nicio problemă de coeziune. În cazul în care operatorul respectiv deține o putere de piață semnificativă (monopol), acesta poate oferi cetățenilor o combinație care nu este optimă între calitatea și prețurile serviciilor. Este posibil ca anumite categorii de utilizatori să nu fie servite în mod adecvat sau, în absența unor tarife reglementate pentru accesul la nivel cu ridicata, ca prețurile cu amănuntul să fie mai ridicate decât cele pentru servicii similare oferite în alte zone sau regiuni comparabile, însă mai competitive, ale țării. Dacă, pe lângă aceasta, există doar perspective reduse ca operatori alternativi să intre pe piață, finanțarea unei infrastructuri alternative ar putea fi o măsură adecvată.
- (162) „Zonă neagră” se referă la o arie într-o anumită zonă geografică unde există sau vor exista în viitorul apropiat cel puțin două rețele în bandă largă de bază ale unor operatori diferiți, iar serviciile în bandă largă sunt furnizate în condiții concurențiale (concurență pe bază de infrastructură), drept pentru care se poate presupune că nu există disfuncționalități ale pieței. Prin urmare, intervenția statului are un potențial redus de a aduce beneficii suplimentare ⁽⁸⁷⁾.
- (163) Potrivit autorităților islandeze, înainte de construirea rețelei, zona proiectului nu era acoperită de nicio rețea în bandă largă. Fondul a efectuat un exercițiu de cartografiere detaliată prin care a solicitat informații cu privire la toate ariile de acoperire curentă a serviciilor de comunicații în bandă largă [de exemplu, zone în care există acces continuu (nu de tip dial-up) la internet cu viteză de cel puțin 512 kb/s pentru un preț fix lunar rezonabil], precum și zonele planificate (care nu sunt încă servite) care ar fi funcționale până în iunie 2008. Fondul a primit informații, sub diferite forme, cu privire la zonele de piață, de la mai mulți furnizori de servicii în bandă largă, precum și de la persoane fizice. Scopul exercițiului a fost de a identifica disfuncționalitățile pieței, făcând

⁽⁸⁴⁾ Orientările Autorității AELS de Supraveghere privind aplicarea normelor privind ajutorul de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelor în bandă largă („Orientări privind rețelele în bandă largă”), disponibile online la: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-IV—Application-of-state-aid-rules-in-relation-to-rapid-deployment-of-broadband-networks.pdf>

⁽⁸⁵⁾ Pentru o listă a tuturor deciziilor Comisiei adoptate în temeiul normelor privind ajutoarele de stat în domeniul rețelor în bandă largă, a se vedea: http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf

⁽⁸⁶⁾ A se vedea punctul 57 din Orientările privind rețelele în bandă largă și nota de subsol 17 de mai sus.

⁽⁸⁷⁾ A se vedea punctul 68 din Orientările privind rețelele în bandă largă.

distincție între zonele „gri”, „negre” și „albe” din regiuni îndepărtate din Islanda. Cartografierea și analiza acoperirii efectuate de Fond au condus la o listă precisă a clădirilor care au fost incluse ulterior în proiect.

- (164) Prin urmare, având în vedere cele de mai sus, autoritatea consideră zonele acoperite de proiect ca fiind „zone albe” în scopul punerii în aplicare a Orientărilor privind rețelele în bandă largă.

3.3. Testul comparativ și Orientările privind rețelele în bandă largă/practica decizională

- (165) Atunci când se evaluează dacă o măsură de ajutor poate fi considerată compatibilă cu funcționarea Acordului privind SEE, autoritatea compară impactul pozitiv al măsurii de ajutor luate pentru atingerea unui obiectiv de interes comun cu efecte sale secundare potențial negative, cum ar fi denaturarea schimburilor comerciale și a concurenței (un așa-numit „test comparativ”).

- (166) La aplicarea testului comparativ, autoritatea va evalua următoarele aspecte ⁽⁸⁸⁾:

(a) vizează măsura de ajutor un obiectiv bine definit de interes comun, și anume, vizează măsura de ajutor propusă remedierea unei disfuncționalități a pieței sau un alt obiectiv?

(b) este ajutorul bine conceput, astfel încât să îndeplinească obiectivul de interes comun? În special:

(i) este ajutorul de stat un instrument de politică corespunzător, și anume, există alte instrumente mai adecvate?

(ii) există un efect de stimulare, și anume, modifică ajutorul comportamentul întreprinderilor?

(iii) este proporțională măsura de ajutor, și anume, poate fi obținută aceeași modificare de comportament prin intermediul unui ajutor de o intensitate inferioară?

(c) sunt limitate denaturările concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale, astfel încât bilanțul general să fie pozitiv?

- (167) În conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă ⁽⁸⁹⁾, la aplicarea testului comparativ autoritatea va lua în considerare obiectivul măsurii, structura acesteia și necesitatea de a limita denaturările concurenței.

3.3.1. Obiectivul măsurii

3.3.1.1. Ajutoarele de stat în zonele albe

- (168) Conectivitatea în bandă largă reprezintă o componentă-cheie pentru dezvoltarea, adoptarea și utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor în economie și în societate. Proiectul vizează „zonele albe” și se referă exclusiv la acestea ⁽⁹⁰⁾.

- (169) Autoritatea consideră, în conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă, că zonele respective sunt eligibile, în principiu, pentru ajutor de stat, întrucât proiectul promovează coeziunea teritorială, socială și economică și remediază o disfuncționalitate dovedită a pieței ⁽⁹¹⁾. Cu toate acestea, pentru a defini măsura ca fiind compatibilă cu Acordul privind SEE, trebuie să fie îndeplinite anumite condiții. Aceste condiții vor fi evaluate în următoarele subsecțiuni.

3.3.1.2. Un obiectiv bine definit de interes comun

- (170) Conectivitatea în bandă largă reprezintă o componentă-cheie pentru dezvoltarea, adoptarea și utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor în economie și în societate. În Strategia Europa 2020 din 3 martie 2010,

⁽⁸⁸⁾ A se vedea, de exemplu, Decizia 2007/175/CE a Comisiei din 19 iulie 2006 în cazul C 35/2005 (ex N 59/2005) (JO L 86, 27.3.2007, p. 1) și decizia Comisiei în cazul N 14/2008 *Banda largă în Scoția – Extinderea rețelor în bandă largă* (JO C 150, 17.6.2008, p. 3).

⁽⁸⁹⁾ A se vedea punctul 28 din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽⁹⁰⁾ A se vedea definiția de la nota de subsol 17 și considerentul 160 de mai sus.

⁽⁹¹⁾ A se vedea Decizia nr. 219/14/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 11 iunie 2014 privind schema de ajutor de stat pentru dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă (JO C 344, 2.10.2014, p. 13 și Suplimentul SEE nr. 55, 2.10.2014, p. 4), secțiunea 3.2.1.2.

„O agendă digitală pentru Europa”, Comisia Europeană a declarat că are ca „obiectiv să aducă beneficii economice și sociale durabile datorită unei piețe unice digitale bazate pe internetul rapid și ultrarapid și pe aplicații interoperabile, cu acces la comunicații în bandă largă pentru toți până în 2013, accesul tuturor la viteze de internet mult superioare (30 Mbps sau mai mult) până în 2020 și 50 % sau mai mult din locuințele europene cu abonamente la conexiuni internet de peste 100 Mbps” ⁽⁹²⁾.

- (171) Strategia Europa 2020 recunoaște importanța proiectelor din domeniul comunicațiilor în bandă largă în vederea accelerării contribuției tehnologiilor de bandă largă la creștere și inovare în toate sectoarele economiei, precum și la coeziune socială și regională. Dezvoltarea de rețele noi de bază și/sau rețelele în bandă largă NGA contribuie la crearea de locuri de muncă, precum și la îmbunătățirea serviciilor de sănătate și educaționale în zonele-țintă.
- (172) De asemenea, introducerea unei rețele în bandă largă contribuie la reducerea „decalajului digital”, care separă zonele sau regiunile unei țări în care se oferă servicii în bandă largă competitive și la prețuri accesibile de zone în care nu există astfel de servicii. Autoritatea consideră că, fără o intervenție publică, există un risc real de apariție a unui „decalaj digital” între diferitele regiuni din Islanda, în special între zonele rurale și cele urbane. Acest lucru ar putea conduce la excluderea economică și socială a locuitorilor și a întreprinderilor și ar putea determina, de asemenea, depopularea în continuare a zonelor deja slab populate. Deși există mai multe cauze ale decalajului digital, una dintre cele mai importante este lipsa unei infrastructuri adecvate de bandă largă.
- (173) În plus, autoritatea reamintește faptul că furnizarea de servicii în bandă largă pentru toți cetățenii europeni până în 2013 este unul dintre obiectivele principale ale Agendei digitale pentru Europa ⁽⁹³⁾. Prin urmare, proiectul este în conformitate atât cu Strategia Europa 2020, cât și cu Agenda digitală pentru Europa.
- (174) Potrivit autorităților islandeze, disponibilitatea infrastructurii de bandă largă de mare viteză reprezintă un factor cheie pentru comunitățile locale în atragerea întreprinderilor, îmbunătățirea condițiilor de viață locale și accelerarea creșterii economice și a inovării în toate sectoarele economiei locale. Programul a permis locuințelor și întreprinderilor din zona vizată să aibă acces la servicii în bandă largă la prețuri accesibile. Acesta este, de asemenea, un obiectiv de interes comun, având în vedere că serviciile în bandă largă ar trebui să fie disponibile la prețuri rezonabile pentru a se asigura că un număr maxim de cetățeni beneficiază de ajutorul public ⁽⁹⁴⁾. Fără ajutor, costurile necesare pentru dezvoltarea infrastructurii de bandă largă vor fi foarte mari pentru operatorii privați din zonele slab populate și se vor traduce în prețuri cu amănuntul ridicate, care nu sunt accesibile tuturor cetățenilor. În consecință, finanțarea publică a infrastructurii de bandă largă nu numai că asigură disponibilitatea serviciilor în bandă largă, ci asigură, de asemenea, că serviciile sunt furnizate la prețuri accesibile, astfel cum prevede Agenda digitală. Cu alte cuvinte, proiectul permite accesul la serviciile în bandă largă cu amănuntul în zonele vizate (și anume, zone slab populate, în special zonele rurale) la prețuri similare celor aplicabile în zonele mai dens populate (și anume, zonele urbane).
- (175) Autoritatea consideră că sprijinul acordat pentru dezvoltarea rețelor în bandă largă în zonele albe rurale și insuficient deservite, unde comunicațiile în bandă largă nu sunt disponibile în prezent, promovează coeziunea teritorială, socială și economică și remediază disfuncționalitățile pieței ⁽⁹⁵⁾. Introducerea unei rețele în bandă largă contribuie, de asemenea, la reducerea „decalajului digital”, care separă zone sau regiuni ale unei țări unde se oferă servicii în bandă largă competitive și la prețuri accesibile și zone în care nu există astfel de servicii ⁽⁹⁶⁾.
- (176) Având în vedere cele de mai sus, autoritatea concluzionează că ajutorul urmărește obiective autentice de coeziune și dezvoltare economică, care sunt considerate a fi obiective bine definite de interes comun.

⁽⁹²⁾ EUROPA 2020 – O strategie pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, COM(2010) 2020, p. 12.

⁽⁹³⁾ EUROPA, Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor [COM(2010) 245, O agendă digitală pentru Europa, astfel cum s-a recunoscut în Rezoluția adoptată în cadrul celei de a 37-a reuniuni a Comisiei parlamentare mixte a SEE din 26 octombrie 2011]. Documentul este disponibil la: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?jsessionid=Y4vLTx8KtHt58G2x4R1h26h11zYRjcHnMBhTTx3cKhqvYf4R8m0!-1629905942?uri=CELEX:52010DC0245R\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?jsessionid=Y4vLTx8KtHt58G2x4R1h26h11zYRjcHnMBhTTx3cKhqvYf4R8m0!-1629905942?uri=CELEX:52010DC0245R(01)). Agenda digitală a stabilit obiectivul de a introduce comunicații în banda largă de bază la dispoziția tuturor europenilor până în 2013 și are drept scop să asigure că, până în 2020, accesul la serviciile NGA va fi mult sporit (toți europenii ar trebui să aibă acces la internet cu viteză de peste 30 Mbps și peste 50 % din locuințele europene ar trebui să fie abonate la conexiuni internet de peste 100 Mbps).

⁽⁹⁴⁾ Serviciile în bandă largă la prețuri accesibile reprezintă, de asemenea, unul dintre obiectivele Agendei digitale; a se vedea: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/about-broadband>

⁽⁹⁵⁾ A se vedea punctul 62 din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽⁹⁶⁾ A se vedea, de exemplu, Decizia nr. 231/11/COL a Autorității AELS de Supraveghere, menționată în nota de subsol 73 de mai sus, secțiunea 3.2.1.2.

3.3.1.3. Răspunde măsura unei deficiențe a pieței?

- (177) Astfel cum s-a indicat deja, întrucât numai zonele albe vor fi eligibile pentru ajutor de stat, autoritatea acceptă faptul că în zonele respective există o disfuncționalitate a pieței. Cu alte cuvinte, piața lăsată în voia propriilor mecanisme, fără intervenție, nu reușește să producă un rezultat eficient pentru societate ⁽⁹⁷⁾.

3.3.2. Caracteristicile măsurii și necesitatea de a limita denaturarea concurenței

3.3.2.1. Este ajutorul un instrument adecvat?

- (178) Astfel cum se arată la punctul 40 din Orientările privind rețelele în bandă largă, autoritatea recunoaște că reglementarea *ex ante* ar putea stimula dezvoltarea rețelilor de comunicații în bandă largă în zonele urbane și zonele cele mai dens populate, dar nu este suficientă pentru a corecta disfuncționalitatea pieței care rezultă din lipsa de investiții private în infrastructura din anumite zone.
- (179) Autoritatea nu a primit informații cu privire la faptul dacă autoritățile islandeze au luat în considerare alternative la finanțarea publică a rețelei de comunicații în bandă largă pentru a remedia disfuncționalitatea pieței. Cu toate acestea, autoritatea, precum și Comisia, au examinat anterior utilizarea subvențiilor sau a stimulentei fiscale pentru utilizatorii finali, precum și posibilitatea de a utiliza reglementarea *ex ante* ⁽⁹⁸⁾. Astfel de măsuri nu s-au dovedit susceptibile de a conduce la investiții suficiente pentru furnizarea de servicii în bandă largă în zonele insuficient deservite.
- (180) Astfel cum s-a precizat anterior, în zona în cauză există doar un număr limitat de servicii care oferă conexiuni la internet de viteză redusă, iar exercițiul de cartografiere a arătat că operatorii privați nu aveau niciun plan să își modernizeze infrastructura de bandă largă. Mai mult, autoritățile islandeze au subliniat că marii furnizori de servicii de internet din Islanda nu și-au exprimat interesul de a îmbunătăți conexiunile de internet în zona în cauză sau de a investi în infrastructura de bandă largă în viitorul apropiat ⁽⁹⁹⁾. Prin urmare, în situații precum cea din cazul de față, în care s-a confirmat că există o importantă sub-dezvoltare a infrastructurii și a serviciilor în bandă largă într-o anumită regiune, nu pare să existe nicio alternativă la acordarea de fonduri publice pentru a soluționa problema lipsei de conectivitate în bandă largă.
- (181) Prin urmare, autoritatea concluzionează că finanțarea publică pentru furnizarea de servicii în bandă largă este un instrument adecvat pentru realizarea obiectivelor stabilite.

3.3.2.2. Are ajutorul un efect de stimulare?

- (182) În conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă ⁽¹⁰⁰⁾, pentru a evalua existența efectului de stimulare, trebuie să se verifice dacă investițiile în banda largă în cauză ar fi fost realizate fără finanțare publică.
- (183) Consultarea publică realizată de autoritățile islandeze a arătat că era puțin probabil ca o rețea în bandă largă care să acopere clădirile nedeservite să fie oferită de piață în viitorul apropiat. Acordarea de sprijin financiar pentru introducerea rețelei a modificat deciziile de investiții ale ofertanților din cadrul procedurii de licitație publică. Prin urmare, autoritatea concluzionează că ajutorul a oferit un stimulent investițional pentru furnizorul selectat să dezvolte o infrastructură în bandă largă în zonele în care acesta nu ar fi investit altfel.

⁽⁹⁷⁾ A se vedea punctele 33-35 din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽⁹⁸⁾ A se vedea, de exemplu, Decizia nr. 231/11/COL a Autorității AELS de Supraveghere, menționată în nota de subsol 73 de mai sus, și decizia Comisiei în cazul N 14/2008, *Banda largă în Scoția – Extinderea rețelilor în bandă largă* (JO C 150, 17.6.2008, p. 3), considerentele 54-55.

⁽⁹⁹⁾ Autoritățile islandeze au contactat operatorii privați pentru a stabili dacă vreun investitor în economia de piață era dispus să ofere conectivitate în bandă largă pentru clădirile în cauză. Constatând că nu exista niciun interes în furnizarea serviciilor, autoritățile islandeze au concluzionat că zonele respective erau afectate într-adevăr de o disfuncționalitate a pieței și, fără intervenție publică, nu ar beneficia în viitorul apropiat de conexiuni de internet de mare viteză.

⁽¹⁰⁰⁾ Punctul 41 din Orientările privind rețelele în bandă largă.

3.3.2.3. Proportionalitatea ajutorului și limitarea denaturării concurenței și a efectului asupra schimburilor comerciale

Cartografiere detaliată și analiza acoperirii

- (184) Autoritățile islandeze au efectuat o cartografiere detaliată și o analiză a acoperirii în 2007. Au fost astfel analizate condițiile concurențiale și structura care predomină într-o anumită zonă, iar toate părțile interesate afectate de măsura relevantă au fost consultate. În acest context, autoritatea consideră că respectiva cartografiere și analiză a acoperirii au contribuit la reducerea la minimum a eventualelor denaturări ale concurenței.
- (185) Retragera de pe piață a WBS a condus la o modificare substanțială a listei clădirilor care nu beneficiau și nu urmau să beneficieze de acoperire în bandă largă în viitorul apropiat, în condițiile pieței. Ca urmare, autoritățile islandeze au solicitat din nou planurile privind furnizarea de servicii pentru clădirile incluse inițial în planurile WBS. Aceasta s-a realizat prin intermediul unui anunț în ziar care, potrivit autorităților islandeze, este în conformitate cu metoda anterioară de comunicare cu piața. O astfel de metodă de comunicare a permis tuturor furnizorilor de servicii să informeze autoritățile islandeze cu privire la orice planuri de dezvoltare în zonă. Prin urmare, autoritatea concluzionează că anunțul din ziar a fost o metodă adecvată de comunicare în această situație.

Consultare publică

- (186) Orientările privind rețelele în bandă largă impun o obligație de a lansa o consultare publică cu operatorii existenți printr-o procedură deschisă și transparentă, în scopul de a se asigura că fondurile publice sunt utilizate doar în zonele albe de bandă largă de bază și zonele albe NGA ⁽¹⁰¹⁾.
- (187) Astfel cum s-a menționat anterior, Fondul a efectuat o analiză a condițiilor concurențiale de pe piață, precum și a planurilor de dezvoltare viitoare, prin consultarea părților interesate prin intermediul unui anunț public, publicat în ziarul național Morgunblaðið, în scopul de a asigura o transparență totală. Astfel, Fondul s-a asigurat că potențialele denaturări ale concurenței au fost reduse la minimum.

Procedură de licitație deschisă/oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic

- (188) Autoritatea ar dori să sublinieze faptul că, deși Directiva privind achizițiile publice nu se aplică achizițiilor de rețele și servicii în bandă largă ⁽¹⁰²⁾, achiziția este supusă în continuare principiilor fundamentale privind tratamentul egal și nediscriminatoriu ⁽¹⁰³⁾. De asemenea, din Orientările privind rețelele în bandă largă rezultă că, ori de câte ori autoritățile care acordă ajutorul decid să selecteze un operator terț pentru a dezvolta și a exploata infrastructura subvenționată, procesul de selecție trebuie să se desfășoare în conformitate cu spiritul și principiile directivelor privind achizițiile publice ⁽¹⁰⁴⁾. Procedura licitației deschise asigură tratamentul egal și nediscriminatoriu al tuturor ofertanților, reduce costurile bugetare, reduce la minimum cuantumul ajutorului de stat potențial și reduce caracterul selectiv al măsurii. Utilizarea procedurilor de licitație deschisă pentru a promova aceste obiective în dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă a fost recunoscută de către Comisie în practica sa decizională anterioară acordului în curs de evaluare ⁽¹⁰⁵⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Punctul 74 litera (b) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹⁰²⁾ A se vedea articolul 13 din Directiva 2004/18/CE.

⁽¹⁰³⁾ Curtea de Justiție a Uniunii Europene a confirmat în jurisprudența acesteia că normele privind piața internă din tratat se aplică, de asemenea, contractelor care nu intră în domeniul de aplicare a directivelor privind achizițiile publice, atât timp cât contractul este de interes pentru operatorii economici situați în alte state membre. A se vedea, de exemplu, hotărârea în cauza *Telaustria*, C-324/98, EU: C:2000:669, punctul 60; hotărârea în cauza *Coname*, C-231/03, EU:C:2005:487, punctul 16, și hotărârea în cauza *Parking Brixen*, C-458/03, EU:C:2005:605, punctul 46. A se vedea, de asemenea, Comunicarea interpretativă a Comisiei privind dreptul comunitar aplicabil în cazul atribuirii contractelor publice care nu sunt reglementate sau sunt reglementate parțial de directivele privind contractele de achiziții publice (JO C 179, 28.11.2001, p. 2).

⁽¹⁰⁴⁾ Punctul 74 litera (c) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹⁰⁵⁾ A se vedea, de exemplu, decizia Comisiei în cazul N 508/08 – *Regatul Unit, Furnizarea de servicii în bandă largă în Irlanda de Nord* (JO C 18, 24.1.2009, p. 1), decizia Comisiei în cazul N 475/2007 – *Sistemul național de bandă largă din Irlanda (NBS)* (JO C 282, 24.11.2007, p. 1) și decizia Comisiei în cazul N 157/06 – *Regatul Unit, Proiectul digital pentru bandă largă în regiunea South Yorkshire* (JO C 80, 13.4.2007, p. 1).

- (189) În contextul unei proceduri de licitație competitive, Orientările privind rețelele în bandă largă subliniază că autoritatea care acordă ajutorul stabilește criterii de atribuire calitative pe baza cărora sunt evaluate ofertele depuse ⁽¹⁰⁶⁾. Orientările privind rețelele în bandă largă clarifică, de asemenea, că pentru a reduce cuantumul ajutorului care urmează a fi acordat, în condiții de calitate similare, dacă nu identice, ofertantul care solicită cel mai mic cuantum de ajutor ar trebui, în principiu, să primească mai multe puncte de prioritate la evaluarea generală a ofertei sale ⁽¹⁰⁷⁾. De asemenea, autoritatea de atribuire trebuie să specifice de fiecare dată, în prealabil, ponderea relativă pe care o va atribui fiecăruia dintre criteriile (calitative) selectate.
- (190) În cazul de față, STC, în numele Fondului, a publicat descrierea cererii de ofertă pe site-ul său internet și în ziare naționale în februarie 2008. În conformitate cu punctul 74 litera (c) din Orientările privind rețelele în bandă largă, informațiile privind procedura de licitație au fost publicate pe un site internet central la nivel național, și anume site-ul internet al STC ⁽¹⁰⁸⁾, și oferta a fost anunțată, de asemenea, pe site-ul internet al Ministerului de Interne ⁽¹⁰⁹⁾. Descrierea cererii de ofertă include criterii clare de atribuire, al căror scop a fost de a identifica oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic. Au fost utilizate patru criterii: (i) prețul total (50 %); (ii) viteza de dezvoltare (15 %); (iii) viteza de descărcare (25 %); și (iv) GSM 2G (opțional) (10 %). În urma publicării cererii de ofertă, STC s-a angajat în discuții cu ofertanții interesați, ceea ce a avut ca rezultat o prelungire a termenului-limită pentru depunerea ofertelor până la 4 septembrie 2008. STC a primit cinci oferte valide, iar ulterior a fost selectată cea mai bună ofertă pe baza criteriilor de atribuire ⁽¹¹⁰⁾.
- (191) Pe baza celor de mai sus, autoritatea consideră că STC, în numele Fondului, a desfășurat o procedură de achiziții publice deschisă și transparentă, pentru a alege furnizorul rețelei în bandă largă. În plus, este clar că principiul egalității de tratament a fost garantat, întrucât era evident pentru toți ofertanții interesați că prețul a fost, de departe, cel mai important criteriu din cererea de ofertă, întrucât acesta avea o pondere de 50 % din criteriile de atribuire.
- (192) După încheierea procedurii de licitație, WBS s-a retras de pe piață. Acest lucru a avut ca rezultat o creștere a numărului de clădiri care necesitau servicii în bandă largă. În consecință, au fost efectuate modificări la acordul cu furnizorul selectat în ceea ce privește domeniul de aplicare, compensația și perioada de introducere. Din cauza circumstanțelor excepționale și neprevăzute din economia islandeză, s-au realizat modificări, de asemenea, în ceea ce privește indexarea plăților totale ⁽¹¹¹⁾.
- (193) Reclamantul susține că alți ofertanți nu au avut șansa de a prezenta oferte pentru clădirile suplimentare și că o creștere a numărului de locații nu implică în mod necesar o majorare corespunzătoare a costurilor și o prelungire a perioadei de introducere.
- (194) Autoritatea recunoaște că modificările aduse proiectului de acord inclus în documentele de licitație sunt semnificative și, deși normele privind achizițiile publice în cadrul SEE permit efectuarea unei serii de modificări ale acordului prin intermediul negocierilor după selectarea furnizorului, modificările depășesc limitele prevăzute în Directiva privind achizițiile publice ⁽¹¹²⁾. Astfel cum s-a notat mai sus, Directiva privind achizițiile publice nu se aplică procedurii de achiziții în cauză, întrucât achizițiile privind construirea de rețele de telecomunicații sunt excluse din domeniul de aplicare a acesteia ⁽¹¹³⁾. Cu toate acestea, astfel cum prevăd Orientările privind rețelele în bandă largă, procesul de selecție se desfășoară în conformitate cu spiritul și principiile directivelor privind achizițiile publice ⁽¹¹⁴⁾.

⁽¹⁰⁶⁾ Punctul 74 litera (d) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹⁰⁷⁾ *Ibidem*.

⁽¹⁰⁸⁾ (<http://www.rikiskaup.is/>)

⁽¹⁰⁹⁾ (<http://www.innanrikisraduneyti.is/sam/frettir/nr/22547>)

⁽¹¹⁰⁾ A se vedea tabelul de la considerentul 18.

⁽¹¹¹⁾ Modificările sunt explicate mai în detaliu în secțiunea I. 3.1.4 din prezenta decizie. A se vedea, de asemenea, considerentele 27 și 61 de mai sus.

⁽¹¹²⁾ A se vedea, de exemplu, articolul 31 alineatul (4) litera (a) din Directiva 2004/18/CE, care prevede că: „[...] pentru lucrările sau serviciile suplimentare care nu sunt prevăzute în proiectul estimat inițial și nici în contractul inițial și care au devenit necesare, ca urmare a unei situații neprevăzute, pentru execuția lucrării sau serviciilor descrise de acestea, cu condiția atribuirii contractului operatorului economic care execută respectiva lucrare sau serviciu:

— în cazul în care respectivele lucrări sau servicii suplimentare nu pot fi separate din punct de vedere tehnic sau economic de contractul inițial fără a constitui un inconvenient major pentru autoritățile contractante;

sau

— în cazul în care respectivele lucrări sau servicii, chiar dacă pot fi separate de executarea contractului inițial, sunt strict necesare pentru finalizarea acestuia.

Cu toate acestea, valoarea cumulată a contractelor atribuite pentru lucrări sau servicii suplimentare nu trebuie să fie mai mare de 50 % din valoarea contractului inițial.”.

⁽¹¹³⁾ *Ibidem*, articolul 13.

⁽¹¹⁴⁾ Punctul 74 litera (c) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

- (195) Este clar că prețul plătit întreprinderii Síminn ca urmare a extinderii domeniului de aplicare a proiectului a fost cu mult mai scăzut decât prețul oferit de alți ofertanți ⁽¹¹⁵⁾ și decât prețul estimat de Fond în prealabil. Prin urmare, modificările este posibil să fi fost justificabile din cauza discrepanțelor dintre prețuri. De asemenea, reiese în mod clar din capitolul 2.3.4 din descrierea cererii de ofertă intitulat „Noi conexiuni și obligația de conectare” că prețul unitar mediu din oferta inițială ar putea fi utilizat ca element de referință în cazul unor extinderi neprevăzute ale domeniului de aplicare a proiectului. În fapt, capitolul respectiv prevede în mod specific utilizarea metodei prețului mediu la evaluarea costului locațiilor noi care sunt adăugate la proiect.
- (196) De asemenea, în conformitate cu jurisprudența constantă, autoritatea consideră că poate fi acceptabil, cel puțin în cazuri extreme, ca statele să înlocuiască un rezultat incert cu un rezultat cert și să obțină astfel un randament satisfăcător și fix în locul celui care nu putea fi prevăzut ⁽¹¹⁶⁾. Prin urmare, având în vedere că scopul desfășurării unei proceduri de licitație este de a obține cel mai mic preț pentru comunitate, accentul pus pe preț în criteriile de atribuire, includerea metodei prețului mediu în documentele de licitație, precum și discrepanțele majore între ofertele prezentate, autoritatea consideră că tratamentul egal și nediscriminatoriu al tuturor ofertanților a fost asigurat în cazul de față și că procesul de selecție și de extindere a domeniului de aplicare a proiectului a fost în concordanță cu spiritul și principiile directivelor privind achizițiile publice.
- (197) În sfârșit, în ceea ce privește trecerea de la indexarea prețurilor de consum la indexarea la cursul unei monede străine, reclamantul susține că aceasta modificare a condus la o creștere suplimentară a plăților către întreprinderea Síminn ca urmare a deprecierei cursului de schimb al ISK în urma crizei financiare. Autoritățile islandeze au confirmat că modificările nu implică faptul că toate riscurile le-au revenit acestora, având în vedere că întreprinderea Síminn a suportat, de asemenea, o creștere a costurilor determinată de alte aspecte ale proiectului care nu sunt legate de rata de schimb a DKK, și anume costurile forței de muncă, petrol și alte materii prime ⁽¹¹⁷⁾. Acestea au demonstrat, de asemenea, că, inclusiv după ce modificările respective au fost introduse în acord, cuantumul ajutorului necesar era semnificativ mai scăzut decât a doua ofertă validă cu prețul cel mai scăzut, precum și decât costurile estimate de Fond.
- (198) Având în vedere cele de mai sus, autoritatea concluzionează că, în general, licitația și procesul de selecție au fost în conformitate cu spiritul și principiile directivelor privind achizițiile publice și că autoritățile islandeze au selectat oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.

Neutralitate tehnologică

- (199) În conformitate cu punctul 74 litera (e) din Orientările privind rețelele în bandă largă, oferta nu ar trebui să favorizeze sau să excludă o anumită tehnologie sau platformă de rețea. Astfel, ofertanții ar trebui să aibă posibilitatea de a propune furnizarea serviciilor necesare în bandă largă utilizând sau combinând orice tehnologie pe care o consideră adecvată. Pe baza criteriilor obiective prevăzute în cererea de ofertă, autoritatea care acordă ajutorul ar trebui să aibă dreptul de a selecta cele mai potrivite soluții tehnologice sau combinații de soluții tehnologice.
- (200) În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din descrierea cererii de ofertă, proiectul a fost neutru din punct de vedere tehnologic și nu au existat specificații particulare cu privire la modul în care rețeaua ar trebui să fie construită sau la soluțiile tehnologice care ar trebui să fie utilizate. Licitarea nu a favorizat o anumită tehnologie sau platformă de rețea, lăsând ofertanților posibilitatea de a defini cele mai adecvate soluții tehnologice de conectare a clădirilor care fuseseră identificate în cadrul exercițiului de cartografiere. Oferta a fost deschisă pentru toate soluțiile tehnice și, prin urmare, neutră din punct de vedere tehnologic, în conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă. Autoritatea constată că, prin aplicarea principiului neutralității tehnologice, s-au selectat tehnologiile sau combinațiile de tehnologii cele mai adecvate ⁽¹¹⁸⁾.

⁽¹¹⁵⁾ A se vedea tabelul din secțiunea I.2.1.3 de mai sus.

⁽¹¹⁶⁾ A se vedea, de exemplu, hotărârea în cauza *Țările de Jos și ING Groep/Comisia*, T-29/10, EU:T:2012:98, punctul 123.

⁽¹¹⁷⁾ Document nr. 687314.

⁽¹¹⁸⁾ A se vedea Decizia nr. 219/14/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 11 iunie 2014 privind schema de ajutor de stat pentru introducerea comunicațiilor în bandă largă (JO C 344, 2.10.2014, p. 13 și Suplimentul SEE nr. 55, 2.10.2014, p. 4), considerentul 125 litera (e).

Utilizarea infrastructurii existente

- (201) În conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă, statele AELS ar trebui să încurajeze ofertanții să utilizeze orice infrastructură existentă disponibilă, pentru a evita duplicarea inutilă și ineficientă a resurselor și pentru a reduce cuantumul finanțării publice ⁽¹¹⁹⁾. Astfel cum s-a remarcat anterior, clădirile în cauză nu erau acoperite, înainte de construirea rețelei, de nicio rețea în bandă largă. În plus, autoritatea nu a primit nicio indicație din partea operatorilor de rețea sau a părților interesate cu privire la duplicarea inutilă a resurselor în cazul de față.
- (202) În acest context, utilizarea infrastructurii existente nu pare să fi jucat un rol important în dezvoltarea rețelei subvenționate.

Accesul cu ridicata

- (203) Obligatorietatea accesului cu ridicata efectiv pentru terți la o infrastructură de bandă largă subvenționată este o componentă obligatorie a oricărei măsuri de stat privind finanțarea construirii unei noi infrastructuri. În special, accesul cu ridicata permite operatorilor terți să concureze cu ofertantul selectat (de exemplu, atunci când acesta este prezent, de asemenea, la nivelul pieței cu amănuntul), consolidând astfel oferta și concurența în zonele vizate de măsură și evitând în același timp crearea unor monopoluri regionale de servicii ⁽¹²⁰⁾. În plus, acordarea accesului cu ridicata efectiv pentru concurenți reduce la minimum denaturările concurenței care rezultă din orice măsură de ajutor de stat.
- (204) Importanța accesului cu ridicata efectiv pentru terți la rețele subvenționate a fost subliniată de practica Comisiei care datează de dinaintea acordului în curs de evaluare ⁽¹²¹⁾.
- (205) Orientările privind rețelele în bandă largă subliniază, de asemenea, că obligațiile de acces cu ridicata impuse în cazul unei rețele subvenționate ar trebui să fie aliniate la gama de obligații privind accesul identificate în conformitate cu norme de reglementare sectorială. Cu toate acestea, în principiu, întreprinderile subvenționate ar trebui să ofere o gamă mai largă de produse de acces cu ridicata decât cele mandatate de autoritățile naționale de reglementare („ANR”) în conformitate cu reglementarea sectorială, întrucât beneficiarul ajutorului folosește nu numai resursele proprii, ci și banii contribuabililor pentru a-și dezvolta propria infrastructură. Accesul cu ridicata ar trebui acordat imediat ce este posibil, înainte de începerea exploatarea rețelei ⁽¹²²⁾.
- (206) În urma analizei pieței efectuate în 2008 cu privire la accesul cu ridicata la bandă largă, autoritatea națională de reglementare din Islanda, PTA, a solicitat întreprinderii Síminn (ca întreprindere identificată ca având putere pe piață semnificativă) să respecte toate cererile rezonabile și echitabile făcute de alte întreprinderi din domeniul comunicațiilor electronice pentru accesul deschis cu ridicata la infrastructura rețelei specializate legat de bucla locală de cupru, inclusiv posibilitatea de a avea servicii de tip bitstream prezentate la diferite puncte de-a lungul rețelei ⁽¹²³⁾. În decizia respectivă s-a precizat că Síminn, între altele, trebuie să răspundă cererilor rezonabile și corespunzătoare de acces la opțiunile 1, 2, 3 și 4, astfel cum sunt definite la considerentul 32 de mai sus. Decizia PTA a fost citată în descrierea cererii de ofertă.

⁽¹¹⁹⁾ Punctul 74 litera (f) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹²⁰⁾ Punctul 74 litera (g) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹²¹⁾ A se vedea Decizia 2008/729/CE a Comisiei din 11 decembrie 2007 privind ajutorul de stat C 53/06 (ex N 262/05, ex CP 127/04), Investiție a orașului Amsterdam într-o rețea de fibră optică de tip FTTH (fibre-to-the-home) (JO L 247, 16.9.2008, p. 27), considerentul 96, și decizia Comisiei în cazul N 14/2008 – *Regatul Unit, Banda largă în Scoția – Extinderea rețelelor în bandă largă* (JO C 150, 17.6.2008, p. 3), considerentul 57 litera (c) și decizia Comisiei în cazul N 475/2007 – *Sistemul național de bandă largă din Irlanda („NBS”)* (JO C 282, 24.11.2007, p. 1), considerentul 45 litera (e).

⁽¹²²⁾ Punctul 74 litera (g) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹²³⁾ Decizia nr. 8/2008 a PTA (a se vedea nota de subsol 33 de mai sus).

- (207) Într-adevăr, cadrul de reglementare al UE pentru comunicații electronice urmărește să faciliteze concurența prin intermediul intrării pe piață a unor operatori noi care se bazează din ce în ce mai mult pe propria infrastructură în momentul în care este eficient să facă acest lucru ⁽¹²⁴⁾. Reglementarea care promovează investiții eficiente în infrastructura proprie a întreprinderilor este considerată a contribui mai mult la promovarea concurenței efective și autonome. Acest lucru a condus la o abordare în materie de reglementare pe piețele comunicațiilor electronice conform căreia, în prezența unei puteri de piață semnificative, mai multe produse de acces la diferite niveluri ale ierarhiei rețelei sunt disponibile simultan pentru operatori alternativi. Astfel de opțiuni de acces diferențiat acoperă niveluri diferite de introducere a rețelelor de către furnizori alternativi. Astfel cum a observat Grupul autorităților europene de reglementare [„ERG”, cunoscut în prezent drept Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC)], această abordare în materie de reglementare de tip „scară de investiții” este un principiu bine stabilit în actualul cadru de reglementare privind rețelele și serviciile de comunicații electronice ⁽¹²⁵⁾.
- (208) Pe lângă practica de reglementare stabilită privind accesul cu ridicata efectiv la serviciile în bandă largă, deciziile privind ajutoarele de stat au implicat, de asemenea, o abordare dinamică a gamei de opțiuni de acces care au fost solicitate. De exemplu, în deciziile din 2006-2007 cu privire la investiția orașului Amsterdam într-o rețea în bandă largă de tip FTTH ⁽¹²⁶⁾, accesul cu ridicata urma să fie acordat atât la nivel de straturi pasive ⁽¹²⁷⁾, cât și la nivel de straturi active ⁽¹²⁸⁾ ale rețelei. În plus, într-o decizie din 2010 referitoare la dezvoltarea de rețele în bandă largă de foarte mare viteză în Franța ⁽¹²⁹⁾, accesul cu ridicata trebuia să fie acordat la toate nivelurile infrastructurii subvenționate. Având în vedere că sprijinul a fost acordat pentru infrastructura pasivă a rețelei (de exemplu, conducte, fibră neagră), trebuia să fie facilitat accesul la nivelul pasiv al rețelei, astfel cum se prevede într-o decizie luată de autoritatea franceză de reglementare, ARCEP, în 2010 ⁽¹³⁰⁾. Cu toate acestea, trebuia să fie furnizat, de asemenea, un produs de acces activ oricărui terț cu o cerere rezonabilă pentru un astfel de produs ⁽¹³¹⁾. Cererea este considerată a fi rezonabilă dacă sunt îndeplinite următoarele trei condiții: (i) solicitantul de acces prezintă un plan de afaceri coerent care justifică activarea rețelei, (ii) solicitantul de acces arată că nu dispune de mijloacele financiare pentru a instala propriile sale echipamente active și (iii) nu se oferă deja un alt produs de acces activ în aceeași zonă geografică de către un operator privat, la prețuri echivalente cu cele din zonele mai dens populate ⁽¹³²⁾.
- (209) Deși exemplele de mai sus se referă, în principal, la accesul cu ridicata la internet prin rețele fixe, autoritățile nu îi este clar de ce o abordare similară privind accesul dinamic nu ar fi aplicabilă, de asemenea, în cazul accesului cu ridicata la internet utilizând tehnologiile de acces mobile. De exemplu, în cazurile în care autoritățile naționale de reglementare au identificat o putere de piață semnificativă pe piața cu ridicata pentru accesul și serviciile de stabilire a originii apelurilor în rețelele mobile într-un context normativ, au fost facilitate o serie de diferite soluții de acces pentru recunoașterea diferitelor niveluri de introducere de rețele ale participanților pe piață. În constatarea din 2007 a poziției dominante pe piața accesului cu ridicata la servicii de telefonie mobilă și a serviciilor de stabilire a originii apelurilor în Islanda, PTA a constatat că, având în vedere diversitatea pieței telefoniei mobile și diferitele nevoi ale părților care ar putea eventual să solicite accesul, toate formele de acces cu ridicata care pot fi acordate în mod rezonabil și care pot promova concurența pe piața comerțului cu amănuntul

⁽¹²⁴⁾ A se vedea, de exemplu, articolul 8 alineatul (5) litera (c) din actul menționat la punctul 5 cl din anexa XI la Acordul privind SEE [Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (denumită în continuare „directiva-cadru”) (JO L 108, 24.4.2002, p. 33)], incorporată în Acordul privind SEE prin Decizia nr. 11/2004 a Comitetului mixt al SEE din 6 februarie 2004 de modificare a anexei II (Norme tehnice, standarde, încercări și certificare), a anexei X (Servicii audiovizuale) și a anexei XI (Servicii de telecomunicații) la Acordul SEE (JO L 116, 22.4.2004, p. 60 și Suplimentul SEE nr. 20, 22.4.2004, p. 14), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 de modificare a Directivelor 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, 2002/19/CE privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, și 2002/20/CE privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (JO L 337, 18.12.2009, p. 37) (denumită în continuare „Directiva privind o mai bună legislație”, care nu a fost incorporată încă în Acordul privind SEE) și actul menționat la punctul 5 cl din anexa XI la Acordul privind SEE [Regulamentul (CE) nr. 544/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 717/2007 privind roaming-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității și a Directivei 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (JO L 167, 29.6.2009, p. 12)], incorporat în Acordul privind SEE prin Decizia nr. 107/2009 a Comitetului mixt al SEE din 22 octombrie 2009 de modificare a anexei XI (Servicii de telecomunicații) la Acordul privind SEE (JO L 334, 17.12.2009, p. 4 și Suplimentul SEE nr. 68, 17.12.2009, p. 4), care prevede unul dintre obiectivele cadrului de reglementare, și anume promovarea, după caz, a unei concurențe bazate pe infrastructură.

⁽¹²⁵⁾ ERG 06(33), Poziția comună a ERG revizuită privind abordarea măsurilor corespunzătoare în cadrul de reglementare ECNS, mai 2006.

⁽¹²⁶⁾ A se vedea nota de subsol 121 de mai sus și Decizia 2008/729/CE.

⁽¹²⁷⁾ Acces la rețea pasivă se referă la accesul la rețeaua pasivă fără echipamente electronice (de exemplu, elemente fizice de rețea, cum ar fi conducte, fibre, dulapuri etc.).

⁽¹²⁸⁾ Acces la rețea activă se referă la accesul la rețeaua activată (și anume, există sisteme sau componente tehnice necesare pentru exploatarea rețelei, cum ar fi întrerupătoare, routere sau dispozitive „splitter”).

⁽¹²⁹⁾ Decizia Comisiei în cazul N 330/2010 Franța – *Programme national „Très Haut Débit”* – Volet B (JO C 364, 14.12.2011, p. 1).

⁽¹³⁰⁾ Aceasta a inclus disponibilitatea unei oferte de conectare a rețelelor proprii ale solicitanților de acces, pentru a conecta diferite părți ale rețelei și pentru a se conecta la consumatorul final.

⁽¹³¹⁾ În această privință, acest tip de activitate de rețea nu a fost finanțat în cadrul programului, dar s-a prevăzut accesul la produsele de acces cu ridicata activ în cazul în care există o cerere rezonabilă pentru astfel de produse.

⁽¹³²⁾ A se vedea Decizia nr. 231/11/COL a autorității, menționată la nota de subsol 73 de mai sus, considerentul 24.

ar trebui să se încadreze în domeniul de aplicare a obligației de a acorda acces ⁽¹³³⁾. În acest sens, întreprinderea Síminn avea obligația să dea curs tuturor cererilor rezonabile și adecvate pentru accesul la: (i) roaming național ⁽¹³⁴⁾; (ii) colocație și utilizare în comun ⁽¹³⁵⁾; (iii) operator de rețele mobile virtuale („MVNO”) ⁽¹³⁶⁾; și (iv) acces la revânzare ⁽¹³⁷⁾.

- (210) În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din descrierea cererii de ofertă, care este marcată ca anexa I la acord, proiectul în cauză era neutru din punct de vedere tehnologic. Conform acestui principiu, Síminn a dezvoltat rețeaua, cu finanțare publică, utilizând tehnologii ADSL, UMTS, satelit și Wi-Fi ⁽¹³⁸⁾. Astfel, pentru a evita eventualele denaturări ale concurenței pe piețele comunicațiilor electronice în care este implicat un ajutor de stat, se pare că operatorilor terți ar trebui, în general, să li se acorde acces cu ridicata efectiv într-o manieră neutră din punct de vedere tehnologic și care să fie destul de adaptată la nevoile de acces ale acestora.
- (211) Autoritățile islandeze au demonstrat că începerea introducerii pe piață și a vânzărilor pentru fiecare secțiune a proiectului a fost anunțată public pe site-ul internet al Fondului în perioada cuprinsă între august 2009 și august 2010. De asemenea, pentru a nu favoriza niciun furnizor de servicii, locuințele și întreprinderile implicate în proiect au primit o scrisoare din partea Fondului pentru a explica natura proiectului și prin care persoanele erau informate că, după o anumită dată, puteau începe să comande serviciul de la orice furnizor de servicii de internet dispus să le furnizeze serviciul. Scrisoarea preciza că proiectul era deschis pentru toți furnizorii de servicii. De asemenea, Fondul a trimis o notificare tuturor întreprinderilor de telecomunicații înregistrate la PTA la acel moment, inclusiv la toți furnizorii de servicii de internet, informându-i că noile infrastructuri erau disponibile pentru utilizare. Ca urmare, toți furnizorii de pe piață au avut posibilitatea de a lansa servicii cu amănuntul concurente în același timp cu întreprinderea Síminn.
- (212) În conformitate cu anexa II la acord, vânzătorul are libertatea de a oferi opțiunile 1-4, dar este obligat să ofere doar opțiunea 3 în toate cazurile în care se utilizează tehnologia ADSL în bandă largă în cadrul proiectului (a se vedea considerentul 33 de mai sus) ⁽¹³⁹⁾. În același timp însă, în anexa II la acord este precizat că accesul cu ridicata la serviciile pe bază de ADSL ar trebui să fie acordat în aceleași condiții precum cele descrise în Decizia nr. 8/2008 a PTA din 2008 privind accesul cu ridicata la bandă largă, care obliga întreprinderea Síminn să ofere opțiunile 1, 2, 3 și 4 ⁽¹⁴⁰⁾.
- (213) În plus, în cazurile în care tehnologia UMTS este utilizată pentru a furniza servicii în bandă largă ca parte a proiectului, vânzătorul este obligat numai să respecte dispozițiile privind accesul prevăzute la opțiunea 4. Potrivit autorităților islandeze, principalul motiv pentru acest acord constă în faptul că vânzătorul trebuie să aibă acces și control deplin de la un capăt la altul asupra rețelelor UMTS. Opțiunea 4 se bazează pe definiția serviciilor de bază prevăzută în capitolul 2.2.9 din documentele de licitație, care descrie un serviciu tradițional de revânzare a accesului la internet în cadrul căruia revânzătorul nu operează nicio parte din rețea. În plus, conform acestei

⁽¹³³⁾ A se vedea Decizia nr. 4/2007 a PTA privind desemnarea întreprinderilor cu putere de piață semnificativă și impunerea unor obligații pe piața serviciilor de acces la rețea și de inițiere a apelurilor în rețelele publice de telefonie mobilă (piața 15), precum și analiza pieței cu ridicata a serviciilor de acces și de inițiere a apelurilor în rețelele publice de telefonie mobilă (piața 15), 5 februarie 2007.

⁽¹³⁴⁾ „Roaming național” se referă la un acord între operatorii de rețele de telefonie mobilă de a utiliza infrastructura de rețele a celorlalți pentru a furniza servicii în zone geografice unde acestea încă nu au acoperire.

⁽¹³⁵⁾ Aceasta se referă la o obligație impusă întreprinderii Síminn de a oferi altor operatori de rețele de telefonie mobilă posibilitatea să și plaseze fizic echipamentul acestora sau să utilizeze în comun infrastructura terestră sau mobilă existentă (cum ar fi conductele pentru cabluri, clădiri și structuri sau piloni).

⁽¹³⁶⁾ „Operator de rețele mobile virtuale (MVNO)” se referă la un furnizor de servicii de telefonie mobilă care nu dispune de propriile resurse de spectru și poate să aibă sau nu o infrastructură de rețele de telefonie mobilă, în funcție de modelul de afaceri specific urmărit și de măsura în care se bazează pe serviciile oferite de rețeaua mobilă gazdă. În conformitate cu definiția dată de PTA în Decizia sa nr. 4/2007, în cazurile care implică acces la rețea pur virtual, operatorul de rețele virtuale controlează sistemul care este necesar pentru interconectare și roaming în rețelele altor operatori, dar nu deține un sistem de distribuție radio (și anume, partea fără fir a rețelei de telefonie mobilă).

⁽¹³⁷⁾ De regulă, un revânzător nu are nici spectrul pentru servicii mobile, nici infrastructura de rețea, dar are relația directă cu clienții și poate gestiona, printre altele, facturarea clienților, marketing și vânzări de servicii către utilizatori finali sub un nume independent de marcă. În conformitate cu definiția dată de PTA în Decizia sa nr. 4/2007, revânzătorul nu deține o infrastructură de rețea de telefonie mobilă independentă și achiziționează aproape toate serviciile de asistență la nivelul comerțului cu ridicata.

⁽¹³⁸⁾ Astfel cum s-a precizat anterior la considerentul 30 de mai sus, 55 % din clădiri au fost conectate cu UMTS (rețea fixă fără fir 3G), 41 % cu ADSL și 4 % prin satelit/Wi-Fi.

⁽¹³⁹⁾ Conform informațiilor furnizate de autoritățile islandeze, accesul cu ridicata urma să fie efectiv în perioada 2008-2014 și poate fi prelungit cu până la 2 ani prin acordul părților la contract, în funcție de evoluția pieței și de alți factori.

⁽¹⁴⁰⁾ Se face trimitere la capitolul 2.2.4 din secțiunea I de mai sus pentru o descriere a opțiunilor 1-4.

descrieri, Síminn furnizează echipamente pentru utilizatori și servicii de instalare, în toate cazurile, indiferent de cine este comerciant cu amănuntul și se ocupă, de asemenea, de relațiile cu clienții și de serviciile de întreținere.

- (214) Autoritățile islandeze au confirmat că, pe baza dispoziției sus-menționate din acord, Síminn a avut obligația de a asigura un acces cu ridicata efectiv concurenților săi chiar de la începutul proiectului. De asemenea, Síminn avea obligația să ofere servicii de acces cu ridicata la rețeaua sa ADSL pentru toți furnizorii de servicii internet de pe piață, inclusiv Vodafone, în conformitate cu Decizia nr. 8/2008 a PTA. Prin urmare, accesul cu ridicata a fost disponibil în condiții nediscriminatorii pentru fiecare solicitant de acces cu ridicata de pe piață, indiferent de capacitățile sale tehnice și de locație. În fapt, conform informațiilor puse la dispoziția autorității, până în prezent Síminn a încheiat 11 acorduri de acces cu ridicata cu concurenții săi pentru furnizarea de servicii ADSL, 2 acorduri cu ridicata pentru furnizarea de servicii UMTS/3G și 2 acorduri privind furnizarea de servicii 2G ⁽¹⁴¹⁾. Autoritățile islandeze au menționat că nu li s-au prezentat informații privind situații în care Síminn ar fi respins cereri rezonabile de acces cu ridicata. Dimpotrivă, accesul cu ridicata a fost oferit de la începutul proiectului și Síminn a publicat o ofertă de acces cu ridicata UMTS pe site-ul său internet ⁽¹⁴²⁾.
- (215) Conform informațiilor furnizate de autoritățile islandeze, Vodafone a solicitat doar acces pentru serviciile de roaming la emițătoarele 3G ale întreprinderii Síminn în scopul de a oferi comunicații mobile 3G. Cu toate acestea, Vodafone nu a solicitat acces cu ridicata sau acces la revânzare pentru servicii de internet de mare viteză prin intermediul UMTS, ADSL sau prin satelit pentru zonele vizate în cadrul proiectului. Nici Síminn, nici autoritățile islandeze nu au primit o astfel de cerere de la Vodafone. Potrivit autorităților islandeze, întreprinderii Vodafone i s-a oferit acces la servicii de roaming 3G în condițiile pieței de către Síminn, dar, potrivit afirmațiilor Síminn, nu a fost dispusă să încheie un acord. Síminn susține că Vodafone are în prezent un acord cu Nova pentru servicii de acces la roaming 3G ⁽¹⁴³⁾.
- (216) Autoritățile islandeze au demonstrat că există similități considerabile între proiectul în cauză și sistemul național de bandă largă („NBS”) din Irlanda. Proiectele au fost puse în aplicare aproximativ în aceeași perioadă, ambele proiecte au necesitat ca furnizorul de rețea să ofere acces cu ridicata la bandă largă similar, în ambele proiecte furnizorii de rețele utilizează o combinație de tehnologii (inclusiv tehnologiile fără fir) și niciunul dintre proiecte nu a inclus cerințe referitoare la servicii de voce obligatorii UMTS/3G. Proiectul NBS a utilizat, de asemenea, aceeași soluție tehnică pentru accesul cu ridicata 3G care a fost utilizată în proiectul islandez. În urma evaluării proiectului NBS, Comisia, a concluzionat că dispozițiile privind accesul obligatoriu ar permite operatorilor terți să concureze cu furnizorul selectat al rețelei, consolidând astfel oferta și concurența în domeniile vizate de măsură ⁽¹⁴⁴⁾.
- (217) Având în vedere cele de mai sus, autoritatea concluzionează că autoritățile islandeze, prin acordul cu Síminn și obligațiile impuse în acesta, au asigurat acces cu ridicata efectiv terților la infrastructura de bandă largă subvenționată.

Prețurile de acces cu ridicata

- (218) În conformitate cu punctul 74 litera (h) din Orientările privind rețelele în bandă largă, prețurile pentru accesul cu ridicata ar trebui să se bazeze pe principiile de stabilire a prețurilor definite de ANR și pe criterii de referință și ar trebui să țină seama de ajutorul primit de operatorul rețelei. Cu toate acestea, PTA din Islanda nu include serviciile în bandă largă furnizate prin intermediul infrastructurilor de fibră optică în decizia sa privind piața cu ridicata de bandă largă, și anume piața 5 din Recomandarea autorității privind piețele relevante ⁽¹⁴⁵⁾. Fibră optică este exclusă, de asemenea, din piața pentru accesul la infrastructura rețelei (fizice) cu ridicata (inclusiv acces partajat sau acces complet degрупat) la o locație fixă (piața 4). Prin urmare, până în prezent, PTA islandeză nu a impus obligații în ceea ce privește tariful accesului cu ridicata la rețelele de fibră optică.

⁽¹⁴¹⁾ Document nr. 687322.

⁽¹⁴²⁾ Societatea de telecomunicații Tal a încheiat, printre altele, un acord de acces cu ridicata cu Síminn; a se vedea, de asemenea, considerentul 86 de mai sus.

⁽¹⁴³⁾ Document nr. 687314.

⁽¹⁴⁴⁾ Decizia Comisiei în cazul N 475/2007 – *Sistemul național de bandă largă din Irlanda (NBS)* (JO C 18, 24.1.2009, p. 1), considerentul 45.

⁽¹⁴⁵⁾ A se vedea Recomandarea Autorității AELS de Supraveghere din 5 noiembrie 2008 privind piețele relevante de produse și servicii din sectorul comunicațiilor electronice susceptibile de a fi supuse unor reglementări *ex ante* în conformitate cu prevederile Directivei-cadru (JO C 156, 9.7.2009, p. 18).

- (219) Cu toate acestea, în ceea ce privește particularitățile cazului de față, este util să se reamintească faptul că, deși nu au existat obligații impuse de PTA în ceea ce privește tarifarea accesului cu ridicata, acorduri de revânzare standardizate, inclusiv reduceri standard de revânzare atât pentru tehnologia ADSL, cât și pentru tehnologia UMTS, au fost totuși incluse în anexa 10 la acord. În plus, faptul că a existat o asimilare semnificativă a ofertelor de acces cu ridicata în rețele nou construite ⁽¹⁴⁶⁾ ar indica faptul că prețurile oferite de Síminn sunt competitive și reflectă piața ⁽¹⁴⁷⁾.

Mecanism de monitorizare și de recuperare (claw-back)

- (220) În termeni generali, autoritățile care acordă ajutorul trebuie să pună în aplicare mecanisme de monitorizare pentru a se evita orice risc de supracompensare. Cu toate acestea, în conformitate cu Orientările privind rețelele în bandă largă, autoritățile care acordă ajutorul sunt obligate să pună în aplicare un mecanism de recuperare doar în cazul în care valoarea ajutorului acordat pentru proiect depășește 10 milioane EUR (aproximativ 1,5 miliarde ISK) ⁽¹⁴⁸⁾.
- (221) În cazul de față, autoritățile islandeze au confirmat faptul că costul global al proiectului a fost cu mult sub pragul de 10 milioane EUR. Prin urmare, Autoritatea acceptă faptul că nu era necesar să se includă mecanisme de monitorizare și de recuperare.
- (222) Autoritățile islandeze au confirmat, cu toate acestea, că plățile către întreprinderea Síminn au fost efectuate în conformitate cu un calendar de plată prestabilit, legat de progresele înregistrate în cadrul proiectului, evitându-se astfel posibilitatea supracompensării. În conformitate cu articolul 19 din acord, Síminn a prezentat o garanție bancară din partea băncii New Kaupþing, datată 17 februarie 2009, care reprezintă un mecanism de recuperare (claw-back) pentru a evita supracompensarea. De asemenea, acordul include un regim strict de plăți în funcție de evoluția proiectului, ceea ce implică faptul că plățile fac obiectul, într-o anumită măsură, progreselor efective în dezvoltarea unui sistem și utilizarea de către clienți, astfel cum este prevăzut la articolul 16 din acord. În cele din urmă, articolul 11 din acord cuprinde o clauză de penalizare, prin care Síminn trebuie să plătească despăgubiri în cazul unor întârzieri, iar articolul 13 din acord conține o clauză referitoare la nerespectare.

Raportarea

- (223) În conformitate cu punctul 74 litera (k) din Orientările privind rețelele în bandă largă, autoritățile care acordă ajutorul ar trebui să raporteze autorității informații esențiale privind proiectul de ajutor, la fiecare doi ani (începând cu data la care este pusă în funcțiune rețeaua) ⁽¹⁴⁹⁾. Deși măsura de ajutor în cauză nu a fost notificată în mod formal autorității, autoritățile islandeze au furnizat până în prezent informațiile esențiale sau relevante, ca răspuns la cererile de informații ale autorității. Informațiile ar trebui să fie transmise autorității de două ori pe an, ca parte a obligațiilor Islandei de raportare anuală privind măsurile de ajutor de stat.

3.4. Exercițiul comparativ general

- (224) După ce a evaluat măsura prin raportare la criteriile relevante ale testului comparativ și la principiile fundamentale în materie de ajutoare de stat pentru infrastructura în bandă largă care sunt descrise în Orientările privind rețelele în bandă largă, Autoritatea concluzionează că, în ansamblu, măsura contribuie la compensarea unui dezavantaj geografic și comercial în zonele rurale în cauză care, altfel, nu ar fi abordat prin soluții bazate pe piață în viitorul apropiat. Măsura are ca scop promovarea furnizării competitive de servicii în bandă largă de înaltă calitate și inovatoare în clădirile respective. Măsura a fost concepută astfel încât să se asigure că bilanțul general al efectelor sale este pozitiv.

⁽¹⁴⁶⁾ Conform informațiilor puse la dispoziția autorității, o serie de furnizori de servicii au achiziționat oferte de acces cu ridicata de la Síminn și au început să vândă propriile servicii prin intermediul rețelei.

⁽¹⁴⁷⁾ A se vedea Decizia nr. 444/13/COL a Autorității AELS de Supraveghere din 13 noiembrie 2013 privind dezvoltarea unei rețele de acces de generația următoare în municipiul Skeiða- și Gnúpverjahreppur (JO C 66, 6.3.2014, p. 6 și Suplimentul SEE nr. 14, 6.3.2014, p. 1), considerentul 114.

⁽¹⁴⁸⁾ Punctul 74 alineatul (1) din Orientările privind rețelele în bandă largă.

⁽¹⁴⁹⁾ Astfel de informații ar trebui să includă, pe lângă informațiile publice la care se face referire la punctul 74 litera (j) din Orientările privind rețelele în bandă largă, data la care rețeaua a fost dată în folosință, produsele de acces cu ridicata, numărul de solicitanți de acces și furnizori de servicii de pe rețea, numărul de locuințe acoperite și rata de adoptare.

- (225) În plus, conceperea proiectului și posibilitățile de acces cu ridicata efectiv (inclusiv, printre altele, configurarea deschisă și nediscriminatorie a rețelei, modelul de afaceri exclusiv cu ridicata al beneficiarului ajutorului, împreună cu o obligație clară de a acorda acces echitabil și nediscriminatoriu tuturor furnizorilor de servicii) asigură că orice denaturare a concurenței cauzată de intervenția statului este menținută la minimum.
- (226) Prin urmare, pe baza considerațiilor de mai sus, rezultatul global al testului comparativ este pozitiv și finanțarea introducerii serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda constituie o măsură de ajutor de stat care este considerată a fi compatibilă cu funcționarea Acordului privind SEE, în sensul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.

4. CONCLUZIE

- (227) Pe baza considerațiilor de mai sus, Autoritatea concluzionează că acordul dintre întreprinderea Síminn și Fondul de telecomunicații din 25 februarie 2009 privind introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda constituie ajutor de stat care este compatibil cu funcționarea Acordului privind SEE, în sensul articolului 61 alineatul (3) litera (c) din Acordul privind SEE.
- (228) De asemenea, autorităților islandeze li se reamintește că toate planurile de a modifica ajutoarele individuale care urmează să fie acordate, inclusiv orice creștere a subvențiilor, ar trebui să fie notificate autorității,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Autoritatea AELS de Supraveghere concluzionează că acordul dintre întreprinderea Síminn și Fondul de telecomunicații din 25 februarie 2009 privind introducerea serviciilor în bandă largă în zonele rurale din Islanda constituie o măsură de ajutor care este compatibilă cu funcționarea Acordului privind SEE în temeiul articolului 61 alineatul (3) litera (c).

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Islandei.

Articolul 3

Numai versiunea în limba engleză a prezentei decizii este autentică.

Adoptată la Bruxelles, 30 iunie 2015.

Pentru Autoritatea AELS de Supraveghere

Oda Helen SLETNES

Președinte

Frank BÜCHEL

Membru al Colegiului
